

Kringelfjords-Nytt

Nyheter och information
för dej som bor i
Kringelfjorden
— eller gästar

SÄRNA-IDRE
GRÖVELSJÖN

33:e årgången 1986 – 2019

Utkommer 2 gånger om året • Vinter & Sommarnummer

VINTERSÄSONGEN
2019 - 20

Foto: Marcus Ruser

JONES - BYGDENS ELPROFFS

ELINSTALLATIONER: Vi är Er lokala elinstallatör som utför alla slags elinstallationer vid om- och tillbyggnader, installationer, reparationer, service m.m.

ELBUTIK: Småel för hemmet/stugan, radio/tv, vitvaror, armaturer, datorutrustning, alla sorters batterier, återförsäljare Swedol m.m

RADIO/TV: Försäljning, montering och service av: Parabol, TV, DVD, Video m.m.

DATORTILLBEHÖR / UTRUSTNING: Både för fast och trådlöst

VITVAROR: Spisar, köksfläktar, kylskåp, tvättmaskiner m.m.

Beställningsvaror tar vi hem på 4-5 dagar

FÖRVARINGSPLATSER:

Sommar som vinter för husvagn, bil, skoter m.m.

Från våren 2020 är vi exklusivt återförsäljare för Sverigepumpen i Särna-Idre och Sälen
Auktoriserad återförsäljare även för Mitsubishi Electric värmepumpar
— Kontakta oss för bästa pris —

Jones gör det lätt!

Miljövänlig, kostnadseffektivt

Jones - aldrig längre bort än din telefon

Vi söker elektriker till vårt härliga område...

Butiken är öppen:

Mån-fre 08.00 - 17.00
Lunch 12.00 - 13.00
Lördag 09.00 - 13.00
Telefon: 0253-203 32

JONES EL AB - Industriområdet Idre • Ljunghemsv 19 • 0253-203 32 • Bengt-Arne 070-661 69 71
www.jonesel.se • info@jonesel.se

Allt inom
BYGG!

Vi sätter stor ära i att uppfylla dina önskemål!
Välkommen med din förfrågan!

Allt inom
PLÅT!

- Grundarbeten
- Nybyggnationer
- Om- och tillbyggnationer
- både inne och ute

BYGG 073-693 40 07 • **PLÅT** 073-693 99 04
matsbyggidre@gmail.com

*Vi utför allt inom plåt
både utvändigt och invändigt
efter dina önskemål!*

Nu väntar

Vinteräventyr

Spårpatrullen i arbete. Foto Jan-Ivar Rustad

Den vintriga morgonrundan...

- där skorna är längre än på sommaren och stavarna är två, till skillnad från sommarens morgonrunda.

Text & fotot: H. Forsslund

Det är januarimorgon och dagen har redan börjat någon timma tidigare än den gjorde i julas. Tar skidorna från bodväggen och åker ner för den lilla backen till skidspåret i stugbydalen. Det är ännu bara morgon så femkilometern räcker före förmiddagskaffet. Städjan syns inte i snöfallet, och det är knappt att öarna i stugbyviken syns.

Jag har snart tagit mig över skidbron där Byggingån fortfarande har ett smalt stråk av strömmande öppet vatten, skidar vidare och strax dyker Rödingtjärn upp.

Vid tjärnens övre del stannar jag i vanlig ordning vid det vackert belägna vindskyddet. En fin liten plats i sol-läge med fin utsikt över sjön. Här satte Eva och jag för några år sedan upp ett litet fågelbord.

Fyller på med lite solrosfrön och en skiva leverpastej från frukosten. Min förhoppning är att förutom tallitorna och talgoxarna skall våra lavskrievänner komma på besök.

Det var just lavskrikorna som fick oss att sätta upp fågelbordet. Lavskrikorna hade vid ett par tillfällen pockat på att få dela vår lunch just här vid vindskyddet. Lavskrikan är en trevligt och orädd fågel som gärna dyker upp som lunchgäster om de råkar vara i närheten. Falukorv är lavskrikans favorit enligt TVs naturguru Martin Emtenas. I dag blev det leverpastej för det var vad vi hade.

Den lilla backen upp från Rödingtjärn går fantastiskt lätt, nysnön i det perfekta spåret (tack Göran och Jan-Ivar), ger kanonföre med fint fäste.

Forts sid. 4

Vill du läsa tidningen digitalt eller dela den med vänner och bekanta?

Då kan du gå in och hämta tidningen på hemsidan som pdf.

www.kringelfjordens-stugby.se

Välj Kringelfjordsnytt i menyraden.

Tv. Skidboden. Th. Lavskrika

Foto: H-Forsslund

En trevlig vintersäsong önskar:

Hans Forsslund och

- Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

KRINGELFJORDS-NYTT

Ges ut av:

Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

Ansvarig utgivare: Hans Forsslund

Slaggvägen 15

135 55 Tyresö.

Telefon: 070-683 78 44

[hans.skidofriluft@](mailto:hans.skidofriluft@kringelfjordens-stugby.se)

kringelfjordens-stugby.se

www.kringelfjordens-stugby.se

OMSLAGSBILD:

Utsikt från Näverbäcksvägen

Foto: Marcus Ruser

Forts sid. Den vintriga...

I den öppna strömmen nedanför skidbron kluckar Byggingåns vatten vackert
Foto: H. Forsslund

Väl uppe på backkrönet möter en långsmal glänta som skidspåret skär rakt igenom. En blek sol lyser samtidigt som snöflingor modell lovikavantar sakta faller.

En av flera vackra platser efter femkilometersspåret. Man blir alltid glad när man når hit upp. Jag stannar till, och lyssnar till tystnaden. Inte en vind, och förutom blodets sus i öronen så hörs absolut ingenting!

Jag upplever en känsla av tacksamhet, och faktiskt till och med lite lycka över att få vara här just nu. Detta fenomen händer mej allt oftare, både till fjälls, sjöss och i vårt nya hem i Trollbäcken. Jag blir lätt lyckligt sentimental nu mer. Är väl äldre, kan jag tänka?

Och kanske påverkas jag i detta fall att jag genomgick en höftoperation i oktober och inte förväntat mig att stå på skidor för än om ett par månader, och nu skidar jag här utan större problem. Klart, fort går det inte! Men upplevelsen är desto större.

Jag skidar upp för backen i slutet av gläntan och står snart på 5:ans högsta höjd, här tar den sista och brantaste utförsbacken vid innan man åter korsar Byggingån via skidbron. Precis i slutet på denna backe har jag stått på örnen många gånger, precis där backen planar ut.

Övertalar mig själv att höftoperationen ger mig rätten att åtminstone gå nedför halva backen.

Jag vet att flera av oss lite "mognare" skidåkare ofta trampar upp ett litet "smitspår" genom snårskogen just innan man når backen. Göran Edlund har lovat att försöka röja upp bland slyn och göra ett mer permanent "fegispår".

Efter att ha åkt den nedre halvan av backen står jag efter några minuter åter på skidbron och lyssnar på det kluckande ljudet från den lilla öppna vattenströmmen.

Sista biten runt stugbyn, förbi spårcentralen och ner i stugbydalen tar jag i lite extra och snön kil-lar på näsan. Skidar mitt eget spår upp till stugan där Eva väntar med förmiddagskaffet. - Det är mycket snö på altanen, säger Eva och pekar ut genom fönstret. Du kan väl ta och skotta bort det efter fikat? - Nääe, du vet väl att jag är nyligen höftopererad och skall hålla mig lugn, säger jag. - Gott kaffe!

Särna Hedlunds valla. Foto: H. Forsslund

Det är mycket snö på altanen! Du kan väl ta och skotta efter fiket, säger Eva.
Foto: H. Forsslund

Foto: Naturskyddsföreningen

Martin Emtenäs

känd från bl.a. SVTs Mitt i Naturen, har lavskrikan som favorit bland fåglarna. Jag minns när han i Tv-programmet skulle presentera lavskrikan för tittarna. Martin hade som vanligt fått ett "säkert tips", denna gång var det en av lavskrikornas "säkra" mötesplatser. Tillsammans med en lokal guide så tillbringade Martin nästan en timme på den platsen i skogen med guide och TV-team. Martin hade utrustat sig med falukorv som han lade ut runt platsen, sedan blev det nästan en hel timmes prat i väntan på lavskrikor som aldrig dök upp! Lavskrikan är Martins favorit, men Martin verkade inte vara Lavskrikans.

Hans

Vintersång

Det knäpper och knakar i trädens ved,
över skogen hörs klagofylld låt,
det gör ont i var fura på Ladtjärns hed,
när kölden plågar dem svårt.

Det risslar och rasslar bland stela barr,
när nordvinden vrider och vänder,
och isstjärnor gnistrar i stelfrusen starr,
likt kristaller från varmare länder.

Allting som lever plågas och lider,
när det smeks av kung Bores hand,
allt håller andan när köldgrader svider,
och isarna slagit var skogstjärn i band.

Det är klart det gör ont när saven fryser,
när livskraften stelnar i knotig gren,
det är klart det tynger när bleksol lyser,
med ett orkeslöst, lågmålt vintersken.

Men allting härdas och vägrar att dö,
i de bistraste tider föds längtan,
plågan ger näring till livsviljans frö,
till den ljummande våren står trängtan.

Dikt av Kjell Dahlin
Kringelfjorden

2020 fyller Kringelfjordens Fritidsområde 40 år

Jag och min familj var en av de allra första nybyggarna i Kringelfjorden. Jag fick då uppdrag att göra ett förslag till Kringelfjordens logotype. Den vi har än i dag.

Ja åren går och vi åldras. Vi åldras lite olika jag och Kringelfjorden. Jag blir bara mer rynkig och sliten, Kringelfjordens fritidsområde däremot blir bara bättre och vackrare med åren. De verkligt stora förändringarna har skett sedan Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening bildades 2014.

Bildande av Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

Vårvintern 2014 så tyckte Birger Ormset i Kringelfjorden att vi behövde gå samman så många som möjligt för att få ihop extra medel för att utveckla skidspår, vandringsleder och parkmark etc. i Kringelfjorden.

Vi hade vid den tiden en grupp som vi kallade för "På Spåret Gruppen". En liten frivilliggrupp som tyvärr kämpade ganska ensamma med enkla handverktyg för att få till ett någorlunda bra grund för skidspår. Tufft och ibland otacksamt jobb.

Vi hade bara en enkel spårmaskin med separat liten sladd att dra skidspår med. Preparering av skidspåren var heller inte så frekvent.

Birger Ormset hade börjat prata med sina grannar, och hörde efter om de var intresserade att gå med i en förening och betala en årsavgift för att få bättre skidspår etc.

Birger skulle tyvärr flytta ifrån Kringelfjorden, så Birger kom till mig med en lista med namn på personer som han pratat med och som var intresserade.

Birger frågade om jag ville fortsätta arbetet med att försöka få så många boende som möjligt intresserade att gå med.

Jag fortsatte Birgers arbete och idag har vi en verkligt bra och fungerande förening som de allra flesta stugägare är medlemmar i, och en styrelse som lägger ner ett jättejobb för att göra ett av Sveriges bästa fritidsområden ännu bättre.

Eldsjäl

Som överallt i samhället behövs eldsjäl för att få något gjort.

När det gäller våra skid- och skoterspår så är det framför allt Göran Edlund och Jan-Ivar Rustad som lägger ner otroligt många timmar av ideellt arbete.

När det gäller skötsel av parkmark, träd/slyröjning efter vägar och spår så har Göran Edlund, Kurt och Stig Pettersson varit de som lagt ner mest arbete. Sedan är vi naturligtvis många andra medlemmar som drar våra strån till stacken, då framför allt under våra arbetsdagar i samband med årsmötet.

Ny stor maskinhall är nu i stort sett klar.

Det största bygget i Skid- & Friluftsföreningen är nu nästan klart. Här har många medlemmar varit med och jobbat.

Utan alla frivilliga händer och rabatterade inköp skulle föreningen inte kunnat genomföra detta stora projekt utan att ta lån. (vilket är i princip omöjligt för en ideell förening).

Ett verkligt jättetack till alla som varit med och hjälpt till

- att genomföra detta stora projekt. Ingen nämnd och ingen glömd!

Stort aktivitetsområde har vuxit fram i Kringelfjorden

Bland annat:

Två badplatser, ett vackert parkområde vid älven med vindskydd med vedförråd, två eldplatser, boulebana, utegym, lekplats med gungor och sandlåda med leksaker, bänkar och bord. Förutom bouleutrustning finns varpa, kubb och ett jätteluffarschack mm.

Jag presenterad utförligt i sommarnumret 2019 mycket av de aktiviteter som Kringelfjorden med omnejd har att erbjuda.

Drar bara här i korthet ett sammandrag av vad vi har här inom vårt eget område.

- Preparerade skidspår: 2,5, 5 och 10 km.
- Preparerad- och belyst snowboard/pulkabacke modell större.
- 150 km preparerade skoterspår.
- Vandringsleder 3, 5, 10 km med vackert belägna vindskydd vid vatten. Vindskydden har eldplatser, oftast med färdig torr ved att elda med.

En "Linnéstig"...

i vårt närområde finns med i framtida planer. Enligt texter vi hittat så har både Carl von Linné (Dalaresan våren 1734) och Karl-Erik Forsslund "Dalälven från källorna till havet" (Storån, Österdalälven. Idre-Särna 1919), passerat Kringelfjorden och Älvrosfjorden, på vår sida älven. Vi får se om vi kan få till det till sommaren.

MATERIALADRESS: _____
Hans Forsslund
Slaggvägen 15, 135 55 Tyresö
Mobil: +46 70 683 78 44
hans.skidofriluft@kringelfjordens-stugby.se

Carl von Linné

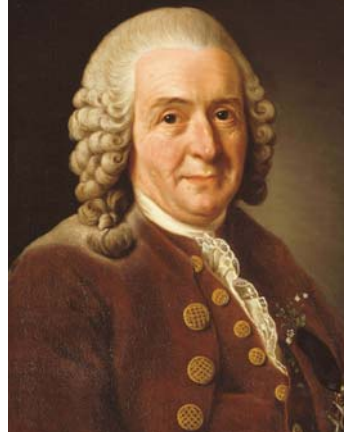

Bild: Wikipedia (beskuren)
Målning av Alexander Roslin 1775.
Porträttet hänger på Gripsholms slott.

Vi firar Kringelfjordens Fritidsområde 40 år

Var du en av nybyggarna, och- eller har en historia att berätta?

Hör då gärna av dig

Vi vill försöka få ihop lite historia att dela med oss till våra medlemmar.

Lite händelser och/eller upplevelser. Kan vara både roliga eller besvärliga. Händelser du minns, från "dåtid till nutid".

Vi tar tacksamt emot dina minnen i ord och bild. Skriv ner dina minnen, leta fram dina kort från gamla och nya tider. Skicka gärna till mig.

Jag ser gärna över din text om du så vill, skickar sedan i retur till dig för godkännande. Bilderna får du naturligtvis tillbaka.

Hans

Information från Golfentusiasterna inom:

GOLFRUTAN

Idrefjälens Golfbana

Golf på hög nivå

— Kringelfjorden "Masters" —

Favorit som återkommer...

Kringelfjorden "Masters" i golf genomfördes onsdagen den 31 juli 2019 på Idrefjälens Golfklubb i ett fantastiskt fint väder och på ett jättefint underlag.

Vi var 11 förväntansfulla golfare som samlades för genomgång av tävlingsledare Per Segergren angående spelform (poängboge) samt vilka lokala regler som gällde för tävlingen.

Tävlingen genomfördes i bästa väder och alla trivdes i den fina miljön som banan erbjuder.

2019 års Kringelfjordsmästare
Efter tävlingen samlades vi utanför klubbhuset för prisutdelning och vi säger Grattis till 2019 års Kringelfjordsmästare Conny Söderqvist som fick motta det fina vandringsspriset.

Övriga priser på det digra prisbordet fördelades på bästa sätt (närmast hål, längsta drive mm.)

Kringelfjorden "Masters" — 2020 —

Vi som deltog i årets tävling enades om "vilken trevlig dag tillsammans" och att nästa års tävling skall genomföras **V31 onsdagen den 29 juli 2020.**

Conny Söderqvist

Tävlingsledningen
Per, Thorbjörn och Christer tackar för i år och hoppas att vi ses nästa år igen.

Bärsäsongen som försvann...

Jag var nog inte ensam som hade svårt att hitta bär i markerna runt Kringelfjorden i somras.

Det vill säga lingon blev det till slut rätt skapligt med. Jag och Eva kom lite för sent upp för hjortronen, men

de jag pratat med sa att det ändå varit jättedåligt med hjortron.

I mitten på augusti hade vi en semestervecka i Kringelfjorden - och naturligtvis siktat in oss på att plocka årsförbrukningen av blåbär. En nog så viktig detalj för en som börjar varje vardagsmorgon med en fantastiskt god och snabb blåbärsgröt. (Recept finns i slutet av artikeln).

Vi besökte alla våra blåbärsställen i närområdet, men där var inga blåbär hemma! Bara torrt nästan bladlöst blåbärsris. Vad har hänt? Var det vårtorkan eller förra sommarens hetta som spökade även detta år? Troligen det senare, vårt blåbärsris hemma på tomten i Tyresö dog helt förra sommaren, och stod som torra pinnar i slänten utanför köksfönstret, nu i somras.

Vår vän, Snickar-Anders (Anders Jonasson) i Östomsjön blev (ovettande) vår räddning.

Anders hade pratat om att han ville visa oss sin fåbod Haftorsbygget 25 km öster om Särna efter vägen mot Lillhärdal. Det var här som vägen stängdes av vid storbranden, och folket i fåbodarna och stugorna i de bägge närliggande "byarna" Haftorsbygget och Kryptjärn fick evakueras under den svåra skogsbranden sommaren 2018.

Nu när det inte blev någon blåbärsplöckning så tänkte vi att skulle höra med Anders om vi kunde ta fika med och åka upp till hans fåbod. Jag ringde Anders som tyckte det var en strålände idé, och en timme senare var vi alla tre med packad fikakorg på väg i bil upp mot Haftorsbygget 626 meter över havet.

Haftorsbygget var en vacker och välbevarad fåbod vars äldsta byggnad var ända från 1600-talet. Jag återkommer kanske till Haftorsbygget till sommarnumret och berättar lite om platsen, byggnaderna och dess historia.

Forts. sid. 6

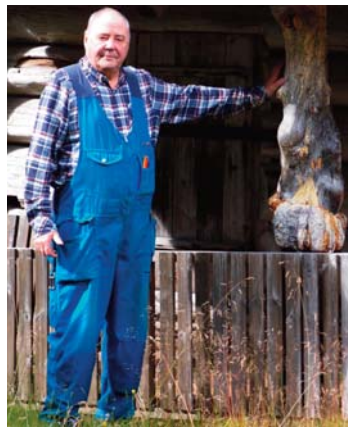
Men nu handlade det om bär, och närmare bestämt blåbär.

Efter rundvandring runt vallen tillsammans med Anders så blev det kaffe med mackor på förstugetrappen. Kaffe kan vara lite "drivande" som bekant, så jag gick runt stugknuten för att "lätta lite på trycket", som det heter.

Där stod dom, blåa, stora och jättemånga!

Man skall naturligtvis inte plocka bär inne på tomter eller nära stugor så jag berättade för Anders om kommande brist på blåbärsgröt och undrade om vi kunde få åka hit nästa dag och plocka lite?

– Självklart får ni som mina vänner komma hit och plocka. Kommande dag fick vi ihop tio liter av de härligaste blåbär! Så nu är grötfrukostarna och pannkaksmiddagarna räddade till nästa augusti!

Tack Anders!

För blåbären och de fina Kringelfjordsbänkarna du snickrat ihop till våra Nyårslotterier, bänkar som sedan Rigmor i sin antik-pryl och hantverksbod i Särna dekorerat med vackra dalakurbitsar.

Bilden ovan: Anders på fåbodvallen
Th. Kringelfjordsbänken och blåbärsgröt
Foto: H. Forsslund

Snabb- och jättegod blåbärfrukostgröt

(Mikrad)

INGREDIENSER

- Soppskål (mikrosäker)
- 2 dl vatten
- 1-2 nypor flingsalt
- 1 dl. Havregryn (Gyllenhammars)
- 1 matsked blåbärssylt (Matsked= typ du äter med)

SÅ HÄR GÖR DU

Häll 2 dl vatten i soppskålen
Lägg i salt och rör om
Lägg i Blåbärssylen och rör om
Lägg i havregryn, rör om och låt stå ett par minuter.

Rör om och in i mikron 2.40 min
Häll på mjölk och njut av en god frukostgröt.

Snabbt å gott
Hans

Fjällmarkens gamla historiebärare- och berättare blir allt färre...

De försvinner en efter en. Risken att den gamla kulturen som lade grunden till det som vi i dag kallar "Särna-Idre-Grövelsjöfjällen" sakta bleknar bort. Om ett antal år kanske ihopfällande gårdar, fåboddar, störrösen och dammar i vårt område bara ligger där och hjälplöst försöker få hjälp att berätta sin historia,

- Men då kanske ingen finns kvar som kan berätta om den tid som byggde bygden, - då yxhugg ekade i skogen, hästar som frustande drog jättefuror genom snörika frusna landskap, flottare

som riskerade livet i fräsande vårflostdstinna älvar och åar, då skramlet av mjölkkrukor som emellanåt överröstades av glada fåbodjäntors skratt och getternas bråkande.

Viktiga minnen som berättar historien om starka människor som tyckte att arbeta hårt för värme, mat och familj var något helt naturligt, av den enkla anledningen att de visste inget annat!

Visst kunde det vara tufft och hårt arbete många gånger, men det fanns också tid för glädje, förlustelser, förälskelse och kärlek.

Text & foto: H Forsslund

Dessa Goa gubbar som berättade historier och minnen om byar, händelser, om starka människor som tyckte att arbeta hårt för värme, mat och familj var något helt naturligt av den enkla anledningen att de visste inget annat!

Visst kunde det vara tufft och hårt arbete många gånger, men det fanns också tid för glädje, förlustelser, förälskelse och kärlek.

Tre av dessa mina vänner tillika Kringelfjords-Nytts medarbetare har gått ur tiden. Personer som hjälpt mig att sprida områdets kultur- och historia, har på kort tid tystnat för alltid. Jag ger dig möjlighet att ta del av deras berättelser i tidigare nummer av Kringelfjords-Nytts webbupplagor på vår hemsida.

LASSE OLSSON ...

- sprider lite Ljus över byn Mörkret och dess historia.

Byn Mörkret ligger i norra Dalarna, 25 km väster om Särna. Stormorvallen i Mörkret är Sveriges medelpunkt, d.v.s den plats i Sverige som har det längsta avståndet till hav åt alla håll.

Mörkret är en plats som många av oss passerat på vår väg upp mot Fulufjället och Njupeskärs vattenfall otaliga gånger - utan att ägna byn någon större uppmärksamhet.

LASSE OLSSON

Lämnade oss förra våren i en ålder av bara 63 år.

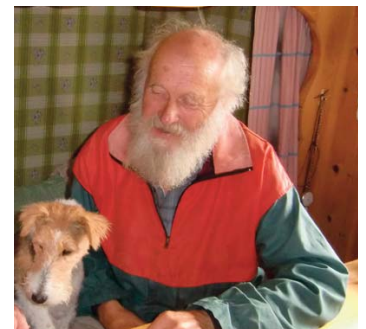
Lasse hjälpt mig att hitta en del av kulturen och historia kring byn Mörkret vid Fulufjällets fot.

ELON HEDLUND

Gick bort nu i höstas i den vördnadsvärda åldern av 96 år.

Elon var född på Särnaheden men bodde på ålderns höst i Särna. Elon var kusin till den på sin tid den legendariske skidåkaren Särna Hedlund.

LEO EINARSSON

Leo avled i somras 80 år gammal. Leo var en välkänd miljövärdare i bygden sedan många år. Leo bodde större delen av året i väglöst land, ensam utan el på Nysättersvallen intill Vedungfjällen.

— Läs hela deras berättelser på hemsidan: www.kringelfjordens-Stugby.se Välj Kringelfjordsnytt —

Med hjälp av Lasse Olsson i Mörkret, Olle Bohman i Älvdalen har jag fått ihop anteckningar, bilder och material till ännu ett aldrig tidigare presenterat livsöde vid foten av Fulufjället.

Amanda Olsson

Amanda gift med en kusin till riks-spelmannen Skår-Arvid. Amanda var till stor del uppväxt med året-runt boende på Skårvallen, en fåbodvall på Fulufjällets östsluttning nästan 700 över havet.

Amanda berättar (1979)

Amanda Olsson föddes i Sörsjön 1908 som första barnet till Anders Petter Magnusson från Ovanåker och hans maka Anna Jonsdotter från Särna. När Amanda var tre år flyttade familjen till Skårvallen ca sju kilometer från byn Mörkret.

Amanda var under sin tidigaste skolgång tidvis inackorderad i Mörkret tillsammans med sin ett år yngre bror, Karl. När barnen blev äldre så fick de själva gå, eller skida

fram och åter den långa vägen mellan Skårvallen och Mörkret.

– Jag bodde som barn i Skårvallen uppe på Fulufjällets östsluttning. En vacker men ensligt belägen plats.

Vi hade sju kilometer att gå ner till skolan under höstarna och vårarna, berättar Amanda.

*Läs hela artikeln i sommarnumret 2014 sid. 11

Forts. sid. 8

Amanda med sönerna Björn, Kjell, Leif
Bild: Lasse Olssons arkiv

SkärvalLEN & Brottet...

Ännu ett par spännande fåbodar, och en spännande vandring i nutid och dåtid Välkommen att följa med mig på en vandring ut till Amandas barn-doms-hem på fjället i nutid. En av de sista både varma och klara dagarna innan hösten på allvar bestämde sig för att säga upp bekantskapen med sommaren.

Om du vill kan du sedan läsa Amandas berättelse, en berättelse som du hittar direkt efter min vandring till SkärvalLEN.

Eller varför inte läsa Amandas berättelse först och sedan följa med oss på vår vandring till SkärvalLEN.

**Läs hela artikeln i sommarnumret 2014 sid. 5*

Lasse Olsson rättar ut några frågetecken,

och berättar om spännande händelser efter vår vandring till SkärvalLEN och Brottet.

Stigen från Brottbäcksvägen till SkärvalLEN Stigen som Hans & Eva vandrade från Brottbäcksvägen ner till SkärvalLEN har inte tillkommit efter att Brottbäcksvägen tillkommit. Nej, stigen är en mycket gammal stig som kallas "Skärskörvägen".

Den stigen gick från den Norska byn Skåret på andra sidan fjället och kom ner ungefär där Brottbäckstugan i dag ligger.

Det var den stig som mina förfäder en gång kom vandrande över fjället på. Ursprungligen vek stigen av innan SkärvalLEN (som den gången inte var bebodd). Stigen gick vidare förbi det som i dag är StormorvalLEN ner mot Mörkret.

Även om det kallades "väg" var det bara en stig där man fick frakta det man hade med sig på ryggen och på klövjade hästar. Nu skall jag berätta om lite märkliga och spännande händelser efter denna väg.

**Läs hela artikeln i sommarnumret 2014 sid. 15*

SKÄRVALLEN Foto H Forsslund

Lasse Åberg pratar med Lasse Olsson

**Ur upp & Ner 1993.
"Sverige – en sommarsaga"*

Utkanten är männens värld.
Tvärtemot vad som sägs i all flykt- och uppbrottsmytologi, om erövringståg och i svekdebatter, är det mannen som blir sittande.

– Om man går ut med nån kvinnlig bekant nere i Särna eller Idre sätter man i gång snacket och det är inget snällt skvaller i vildmarken, vill jag lova, säger Lasse Olsson.

Så männen stannar. Sönerna målar om husen medan dottrarna söker nya liv.

Bilen rostar och hunden blir gråhårig och på radion pratar någon som kallas Bildt om att han är bra för Sverige och att rasism är en personlig fråga och det är tusen mil hit från allt annat och nu skulle det vara gott med lite kokkaffe och en tur på sjön.

Å, jag skiter i rakningen i dag också. Lasse. Å

Skår Arvid...

Riksspelmannen Skår Arvid Olsson från byn Mörkret berättar minnen och historier

När jag en höst besökte min gode vän Elon Hedlund i Särna gick vi igenom lite klipp och anteckningar gällande material till en kommande artikel om

skidåkning och skidåkare i norra Dalarna. Då hittade vi en bunt lösa maskinskrivna A4-sidor där någon som hette Skår Arvid Olsson berättade om byn Mörkret, dess tillkomst och historia.

Jag kontaktade Lasse Olsson i Mörkret ang. det handskrivna sidorna om Skår Arvid.

Lasse berättade att en Olle Bohman som numer bor i Älvdalen hade gjort intervju med hans pappa

Jag fick tag på Olle i Älvdalen och berättade att jag hittat hans texter om Skår Arvid Olsson och byn Mörkret och att jag gärna ville publicera materialet i vår lilla tidning Kringelfjords-Nytt.

Välkommen till fjällkyrkoverksamheten!

VECKOSHEMA VINTERN 2020:

TISDAG
Sång- och sagostund på Idre Fjäll.
Musikkväll i Storsättern.

ONSDAG
Andakt mitt i backen med kyrkfika i Fjätervålen.
Musikkväll på Idre Fjäll.

TORSDAG
Nattvard på Idre Fjäll.
Ljsgudstjänst i Storsättern.

DESSUTOM:
Extra gudstjänster under Jul, Nyår & Påsk.
Dop och vigsel i kapell, kyrkor eller utomhus.

Svenska kyrkan
IDRE + SÄRNA

Veckor, dagar, tider, information och kontaktuppgifter, se hemsidan:
www.idresarnaforsamling.se

SKÅR ARVID
- bilden utlånad av Inga Wall / Särna

Olle tyckte det var jättekul att jag hittade de bortglömda anteckningarna och jag fick gärna använda dem. Både Lasse Olsson och Olle Bohman har dessutom senare hjälpt mig med kompletterande uppgifter till texten.

Skår Arvid var en framstående spelman. Sin första fiol fick Arvid vid sju års ålder.

Arvid besökte de gamla spelmännen för att lära sig spela deras låtar på rätt sätt. Arvid var också en duktig dragspelare. Han har bl.a. vunnit första pris i en dragspelstävling i Särna.

**Läs hela artikeln i sommarnumret 2013 sid. 4*

ELON HEDLUND

Skidåkning och skidåkare i norra Dalarna...

Som vanligt när jag besöker min gamle vän Elon Hedlund så får man mycket historia, och inte minst historier till livs.

Vid ett par tillfällen en sommar så pratade vi skidåkning som av naturliga skäl ligger den gamle skidåkaren Elon varmt om hjärtat. Jag tror att det kan vara intressant för både gamla och unga skidåkare att få ta del av lite skidhistoria här uppifrån Norra Dalarna.

Elon Hedlund är född 1922 på Brattberget i Särnaheden och växte nästan upp med skidor på fötterna. Skidåkning och skidtävlingar upptog mycket av Elons och många andra ungdomars intresse. Kanske ännu mer då, än nu.

Att skidåkning fick en speciell plats i Elons och många andra ungdomars hjärta här uppe i norra Dalarna är nog Elons Kusin, den legendariske Särna Hedlunds förtjänst.

– "Jakt, natur och idrott det har varit mitt liv det se!"

- för att citera Elon själv, som även han blev en duktig skidåkare på 40-talet. Han kan stoltsera med ett välfyllt pris-skåp och diplomvägg hemma i vardagsrummet i Särna där han nu bor.

**Läs hela artikeln i vinternumret 2013 sid. 8*

Min barndoms jular...

ELON HEDLUND i vit dräkt Bild: Elons arkiv

Den 90-årige Elon Hedlund berättar lite om sin barndoms Jular på Särnaheden

Jag sitter som så många gånger förr över en kopp kaffe i min gamle vän Elon Hedlunds kök.

– Det är alltid så roligt att språka med dig, säger Elon, och samtalet kommer in på julfrände.

Jag hade tittade in hos Elon för en liten fikastund med småprat. En fikastund som skulle visa sig vara i över fyra timmar och minst fem koppar kaffe.

– Julen var en viktig tid i min barndom, kanske inte på samma sätt som i dag då man fokuserar mest på mat och julklappar.

Visst hade maten och de få julklapparna som delades ut betydelse,

men det viktigaste var att man fick vara tillsammans.

Farsan och de lite äldre grabbarna och gubbarna kom hem från skogen och familjen samlades.

Två dar före julafton kom farsan hem med hästen och han satte igång med att ploga upp vägar och ha in ved och vatten och hjälpa morsan med vad han kunde.

På den tiden fanns det ingen TV, utan man umgicks, och många historier berättades vid köksborden.

**Läs hela artikeln i vinternumret 2012 sid. 11*

Flottarminnen...

En som minns flottningstiden är Elon Hedlund från Särnaheden. För andra sommaren i rad sitter

jag hemma hos Elon. Den här gången handlar det om transporter på åar, älvar och sjöar inom Särna och Idre Socknar.

– Farsan Emil, var flottningssörjan för Särna flottarlag.

Så det var väl inte så konstigt att man började som flottare. Jag var bara 16 år när jag började i flottarlaget. Jag jobbade mycket ihop med farsan och min bror Evert.

Vi hade flottbåten i viken vid udden mitt emot den nuvarande Kringelfjordsvägen, där husvagnarna brukar stå nu för tiden.

Där i viken hade vi båthus och lite bas, som man säger. Där hade vi alla flottbåtar och även de koppel som man sammanfogade länsarna med upplagda. Det finns inget kvar där av vår bas mer än plinten till spelet som vi hade för att spela upp motor-ekan med.

Det var noga med att ta hand om stopplänsarna och de där kedjekopplena som man kopplade ihop länsarna med. Det fick man göra varje år när vi tagit in länsarna. De skulle läggas upp och torkas för att användas nästa år.

Länsarna strölades för att de skulle ligga luftigt. Det var tunga saker de där länsarna. Vi fick bogsera länsarna med motorbåten till upplägget, sedan drog farsan upp dem på land med hästen. Det var även ett par man som strölade länsarna för tork.

Läs hela artikeln i sommarnumret 2011 sid 6.

När järnvägen kom till byn...

Elon Hedlund från Särna minns och berättar om när Järnvägen kom till Särna, - och dess uppgång och fall.

En järnvägsepok som blev ganska kort. Dryga 40 år är nämligen inte någon lång tid i järnvägssammanhang. Hösten 2009 satt jag än en gång i Elon Hedlunds kök med Elon på ena sidan bordet och jag på den andra.

Mellan oss stod förutom kaffekoppar ett digert brödfat med allehanda härliga bakverk som Elons rara sambo Torborg dukat upp.

Om flottarkärlek sjöng Gösta "Snoddas" Nordgren.

Snoddas var flottare till yrket och bandyspelare i Bollnäs GIF.

Gösta slog igenom som sångare den 26 januari 1952 i Lennart Hylands legendariska radioprogram Karusellen. Han sjöng låten Flottarkärlek. Efter denna succé blev han "Snoddas" med hela folket och vi drabbades av snoddasfeber.

Foto: Vännäsbergets Intresseförening

Forts. Sid. 10

Forts. Fjällmarkens...

Särna station med Nipfjället, Stådjan och Fjätervålen skymtande i bakgrunden. Vykort troligen taget på 30-talet. Lägg märke till hur öppet landskapet var.

Fotograf: okänd

Jag bad Elon berätta om Järnvägen till Särna.

- Det var en stor händelse i bygden när järnvägen äntligen stod klar till Särna, säger Elon.

Många yngre har nog undrat varför man drog järnvägen till Särna via Vansbro och Sälen då man redan på den här tiden hade dragit järnväg från Mora till Älvdalen?

Men på den tiden tyckte man att det var naturligt att samhällena i Västerdalarna, Vansbro, Lima, Transtrand, Sälen och Särna på något sätt tillhörde samma region.

Man hade möten i Lima med berörda parter, jag tror det var 1924. Man diskuterade hur man skulle gå vidare med järnvägen.

Då fanns det med en man härifrån som hette Jacob Jonsson. Jonsson var Idres och Särnas representant på mötet.

På mötet beslöts att med tanke på skogsbruket så var det en bra lösning att gå vidare med Västerdalsbanan till Särna i stället för att förlänga Älvdalsbanan upp till Särna.

Bygget av den 12,7 mil långa linjen igångsattes av kommunerna efter sträckan.

Vid invigningen av Särna station 1928 var jag fyllda sex år.

[Läs hela artikeln i sommarnumret 2010 sid 7.](#)

(Delar av denna intervju fanns även med i sommarnumret 2018 i samband med 90-års jubileum av invigningen).

Leos kommentar var ”-
”Visst är det roligt med kommuns naturvårdspris,
Men bästa belöningen är alla de härliga naturupplevelsorna på myr, fjäll och i skogar jag får uppleva.”

Leo gör faktiskt skäl för sitt namn (Leo= lejon på latin) med stort skägg och yvig man som dock glesnat lite med åren. Men ett lejon är han, i alla fall när det gäller att ryta till i miljöfrågor.

I dag är Leo en lite äldre man i som i år faktiskt fyllt 71 år (år 2010) men fortfarande en kraftkarl. Leo bor större delen av året i sin fäbodstuga Nysättersvallen intill Vedungsfjällen i Särna.

Det är egentligen väglöst land och han har tre kilometer till den lilla byn Öjvassla där han har bilen när vädret och väglaget inte tillåter att han på ettans växel skumpar sig upp efter stigen till stugan i sin gamla rostiga Volvo 245. Vintertid är det mest skidor som gäller.

Bor året runt i väglöst land

Leos andra hem har han nere i byn Särna, där hustru Ines väntar ner Leo en gång i veckan, annars är det Nysättersvallen som gäller, 325 dagar om året.

Förutom Leos insatser med att hålla rent på fjället, märka ut och hålla stigar och spänger i gångbart skick, bygga

INTERIÖR FRÅN RASTSTUGAN VID NYSÄTERN.

Foto. H. Forsslund

Raststugan har Leo egenhändigt rustat upp och som man får låna gratis! Tror inte någon raststuga i fjällvärlden kan mäta sig med denna när det gäller mys- och kvalitet.

vindskydd och dass, så har Leo alltid hållit korppluggarna öppna för vad som händer i skogen och på fjället. Han larmade tidigt om hur skogsbolagen gick allt högre mot fjällen.

Leo stoppade även en fyrhjulingsled som skulle passera genom Fjätälven som är ett av våra mest skyddsvärda områden.

Under 1980-talet resulterade skrivelser och uppvaktningar, debattartiklar och skrivelser att man lyckades få Domänverket att ta sitt förnuft tillfångna och avstå försäljningen av 380 ha fjällskog mellan och Nysättern och Öjvassla. Skog upp mot 700 meters höjd över havet sparades. En av de främsta gärningarna under alla år, enligt Einar själv.

[Läs hela artikeln i vinternumret 2010 sid 11.](#)

På besök hos Leo Einarsson ...

Leo Tyckte att jag (Hans) skulle komma upp och hälsa på honom, så en dag i höstas så åkte Eva och jag upp till Öjvassla där allmän väg slutar. Jag måste erkänna att trots att jag känner bygden nog så bra (och ibland bättre än någon orsbo) så är den här delen av bygden en vit fläck på min karta. Öjvasslan och Nysättersvallen ligger öst om Fjätälven upp mot Vedungsfjällen, två mil norr om Särna med några kilometer kvar till Vedungsfjället. Byn består av 10 gårdar med nio bofasta personer. Byn hade en skola 1915-1940. Den lades ner på grund av vikande födelsetal.

Sommaren 2011 åkte vi upp till byn Öjvassla och tanken var att vi skulle vandra de tre km upp till Nysättersvallen.

Men när vi kom upp till Öjvasslan stod redan Leo där med en gammal Volvo 145 och väntade på oss. På ettans växel skumpade vi i ett par hjulspår upp mot Nysättersvallen.

Plötsligt tog hjulspåren slut och vi fick ta till apostlahästarna.

Stigen gick över en myr som var väl spångad. Naturligtvis gick vi på spången, vilket vi inte skulle ha gjort. Vi fick en skarp tillrättavising. Spången var till för myrorna, inte för oss! Jag hoppade ner i myren men Eva som trodde att Leo skojade fortsatte att gå på spången och förpassade ett antal myror till en "bättre" värld!

Efter denna malör verkade det som Leo plockade bort oss från sin lista med "miljövänliga bekanta" och Leo i vanliga fall vänliga stämman fick något lite hotfullt i tonen.

Leo visade i alla fall Nysättersvallen för oss på ett mycket trevlig och tillmötesgående sätt.

[Läs hela artikeln i vinternumret 2011 sid 20.](#)

Leo Einarsson bor ensam på fjället...

- Han saknar el och längtar inte till Särna, inte ens de kallaste vinterdagarna

I Öjvasslan tar vägen slut. Där bodde det en gång ett 70-tal personer. Nu finns det ett fåtal hushåll kvar.

Där möter Leo med sin snöskoter. Enda möjligheten att ta sig till fäbodvallen är med skoter eller skidor, tre och en halv kilometer.

Det är långt till gruvan i Falun, där Leo en gång jobbade.

Den gamla fäboden, Nysättern ligger på 750 meters höjd.

Där bor han året om utan el och utan längtan till Särna.

- Det är så surrigt där nere. Ensam blir det aldrig här, menar han.

- Jag är själv ibland men aldrig ensam. Jag har min terrier Fokie, fåglarna, raven som kommer varje kväll. Har till och med haft björnbesök. Förra året hälsade en björnhona med tre ungar på.

[Läs hela artikeln i vinternumret 2011 sid 23.](#)

LEO EINARSSON

Miljövardapriset...

"Tomten" Leo besöker Kringelfjordens traditionella nyårsbrasa. (Troligen inför nyåret 2004-05)

Foto. Carina Ström

Leo var en välkänd man i bygden inte minst för sina insatser för miljön och att hålla stigar och vandringsleder öppna. 2008 fick han Älvdalens Kommuns miljöpris på 10.000 kr. För att ha främjat intresset för naturvårdsarbetet i Älvdalens kommun samt för att väcka engagemang för natur- och kulturvården i kommunen.

Spår av tretåig hackspett

Foto: H Forsslund

Tretåig hackspett räddar skog...

Leo berättar för Eva och mej på väg upp mot Nysättersvallen. Den här skogen har jag t.ex. lyckats rädda med hjälp av den tretåiga hackspetten, berättar Leo.

- Kom skall jag visa er hur man ser att den tretåiga hackspetten finns i området.

Vi går mot några gamla granar som har ett antal djupa ringar skurna runt stammarna.

Det här är hackspettarnas insektsfångare. Den tretåiga gör dessa ringar som sedan kådan sipprar ut i och som hackspetten gärna suger i sig, dessutom fastnar insekter ofta i kådan. När hackspetten väl gjort det här jobbet kan han ta det lugnt och bara flyga runt och suga kåda vittja sina insektsfällor.

Den tretåiga hackspetten har minskat betydligt i antal under senare år. Orsakerna är att det finns allt mindre med obrukad skog och död ved. När jag fick höra om avverkningsplanerna så gjorde jag skogsbolaget och pressen uppmärksamma på förekomsten av tretåig hackspett i skogen, och skogen fick förbli orörd, berättar Leo när vi tar oss fram på stigen mot Nysättersvallen.

[Läs hela artikeln i vinternumret 2011 sid 20.](#)

Särnaheden byn som hägrade...

En liten berättelse om vedermödrorna att ta sig dit!

Ljusa barndomsminnen berättade av Leo Einarsson

För ett antal år sedan utlystes en tävling om vilken by som är vackrast i

SÄRNAHEDEN

Bilden är ett gammalt vykort, antagligen tagen tidigt 50-tal.

Fotograf: okänd

vårt land. Klövsjö i Jämtland blev framröstad att få epitetet, men troligen hade ingen tänkt på att lämna förslag på Särnaheden.

(Kanske skall Klövsjöborna vara glada för detta).

För Särnaheden, eller "Hea", som byn i dagligt tal kallas, är onekligen väldigt vackert belägen med utsikt över sjöar, skogar, berg och fjäll. Särnaheden, nära men ändå långt borta.

För oss småpojkar som växte upp i norra utfarten av Särna var Särnaheden alltid något som låg nära men ändå långt ifrån, ett ställe som vi hört talas om och gärna ville besöka.

Vi visste att det var där han bodde, han, den store och omtalade - skidkungen.

Han som erövrade Sveriges första olympiska guldmedalj långt borta i

världen i en ort med ett konstigt namn, Sankt Moritz eller något. Pappa hade berättat att detta hände sig år 1928 och att skidkungen vunnit femmilen med närmare en kvart före närmaste man.

Det tog många år innan vi fick äran att besöka Särnaheden,

- detta underbara ställe på jorden. Men vi småpojkar, och även äldre för den delen, brukade samlas nere vid landsvägen och vinka av GDG-bussen när den for norrut på kvällen. GDG stod för bussbolagets namn och betydde Göteborg-Dalarna-Gävle. Bussen var en brandgul farkost med lång motorhuv som längst fram var försedd med två rör där det alltid brukade hänga en eller flera cyklar fastsurrade.

[Läs hela artikeln i vinternumret 2010 sid 8.](#)

Forts. sid. 12

Välkommen till Norra Dalarnas ledande fastighetsmäklare.

- Största utbudet av fjällstugor, villor, bostadsrätter och tomter.

Vill du veta vad din bostad är värd idag?

- Prata med oss för en kostnadsfri värdering. Vi finns alltid nära till hands.

Fastighetsbyrån Idre 0253-201 80 • idre@fastighetsbyran.se

fastighetsbyran.se/idre

Följ oss gärna!
Fastighetsbyranmoraidre

Fastighetsbyrån

Forts. Fjällmarkens...

Cyckelfika...

Min far arbetade några somrar med att sätta upp vägräcken i Grötholberget väster om Idre.

Under sommarloven bodde jag ofta med honom. Ibland hade han ärende hem till Särna och då blev det cyklar som utgjorde fortskaffningsmedlen de fyra milen. Far på en grön cykel av märket Vauxhall med fack för pump, solution och gummilappar under pakethållaren.

Dessutom några enkla verktyg, väl inlindade i en tygtrasa för att förhindra skrammel på de gropiga grusvägarna. Självt åkte jag på mors gamla Husqvarna med helgjuten ram och med sitsen nedsänkt i nedersta läge för att nå ner till pedalerna i trampläggnet närmast vägbanan.

Vår första anhalt brukade bli Älvros, där vägen mot Sörvattnet tar av. På en röd liten byggnad på översidan av vägen fanns en skylt med inskriptionen "Drick Pommac - väl avkyld" Med mindre stil stod det "Inreg varum". Sittande på väggkanten brukade vi åtlyda uppmaningen genom att dela på en flaska.

Huruvida den var väl avkyld minns jag inte, men försvinnande god var den. Måntro om det var tillsatsen av "inreg varum" som gjorde den så god? var min sista tanke innan vi drog vidare mot Särnaheden.

"Åk på vägens vänstra sida annars kan du ont få lida".

Sällan var vi längre än en halv meter från väggkanten på vår färd söderut.

Pappa hade en skorem av läder knuten på baknavet. Knutens tyngd gjorde att remmen stod stilla när navet snurrade.

Reklamaffisch från förr

På så sätt var navet självrensande och glänste alltid som det finaste nysilver.

- Nu, när vi kommer till Särnaheden, ska vi gå in på ett kafé och fika, sa pappa.

- Kom ihåg att ta av dig mössan och sitt snällt och stilla. Hon som har kaféet kan vara väldigt sträng och bestämd!

Med den förmaningen ringande i huvudet stegade vi in. Pappa beställde en halva kaffe med bröd och jag fick en hel sockerdricka alldeles för mig själv. Pappa kom i resonemang med några farbröder med konstiga namn. Det var "Småland" och "Skåningen", "Tippas Ström" och en pratglad man som hette Cecil-Harald.

Att för en yngling i den åldern klämma en hel sockerdricka och sedan sitta stilla någon längre tid var svårt. Allra helst som kaféet var byggt över en porlande bäck!

Läs hela artikeln i vinternumret 2010 sid 10.

Leo Einarson på 40-talet vid en hässja i Särna

Bild: Leo Einarsson

I huvet på Inge

Inge Blomberg

Min vän Inge kåserar och berättar om härliga fjäll/skidupplevelser mm.

Min vän Inge är fritidshusägare i Öjvassla och numera även stugägare i Gammelsäterna på Nipfjället.

Inge är en populär gästskribent till och från i Kringelfjordsnytt sedan några år. Inges naturintresse lyser alltid igenom, och framförallt vurmar han för vinteräventyr i Särna-Idre-Grövelsjöområdet av naturliga skäl.

Hans

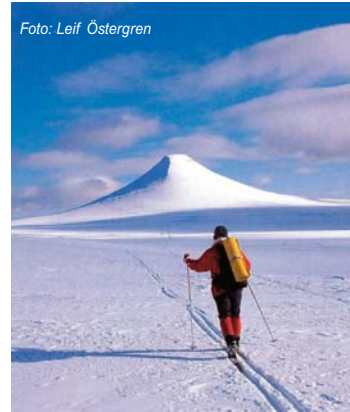
Så efter några trevade försök ligger den äntligen där, snöön!

Jag tar den första skidturen från min lilla fäbodstuga (som nu vuxit till sig med annex för uthyrning) vid Nipvallen på Nipfjällets sluttning

I dag ligger snön tillräckligt djup så jag ta en tur upp mot städjan.

Det är vindstilla och det enda som bryter tystnaden är skidornas swisch, swisch. Jag skidar upp mot hattfjällets brätte. Här uppe ser verkligen städjan ut som en medeltida "topp hatt". Fjället som nerifrån ser ut som en rakt uppstickande vulkan har faktiskt ett svagt sluttande brätte under "Lillstädjan". Ett brätte som nästan går runt hela Städjan och som ibland är upp mot hundra meter brett.

Foto: Leif Östergren

Snart står jag på där uppe på brättet.

Turen gick inte helt smärtfritt då skidorna emellanåt smektes av den lite hårdare delen av naturen. En del stannar stack upp så man kunde undvika dem, andra lite lömskare gömde sig under den lätta snön.

Klokt att jag tog fram mina "gammelskidor" av hickory och med stålkant. Det var länge sedan dessa gamla vänner var ute och motionerade.

Mat lagad med kärlek

Lena's

KÖK & BAR, SÄRNA

Lunchbuffe

mån-fre 11-14.30

À la carte & fullständiga rättigheter

PUBKVÄLLAR

AFTER WORK

HOCKEYKVÄLLAR

AFTER SKOTER

Konferenser, släkträffar, firmafester, middagar m.m.

Boka hos oss!

Öppettider för À la carte & evenemang se FB

Välkomna önskar
Lena med personal!
Tel. 0253-108 51

Foto: Björn Jonsson / Grövelsjöns Fjällstation

Hickoryplanken verkade gilla att komma ut. De var nästan som ystra fjällkor, nyss utsläppta på första vårbetet.

Vedungfjällen och Öjvassla, - den första kärleken...

Jag står och tittar bort mot Vedungfjällen. Jag blir varm i hjärtat och får nästan en tår i ögat. Det var där allt började en gång. Det var där jag en gång lärde mig älska dessa Dalafjäll.

Jo visst, jag har flyttat över Lilfjärens och Storfjärens breda dalgång till Nipfjället, men som alltid är det tillfälligheterna som styr vart man i slutändan hamnar, men den första kärleken är alltid den starkaste och den man minns bäst!

Många mil på skidor genom åren
Vid min gamla lilla stuga alldeles vid åkanten i den lilla byn Öjvassla har många härliga skidturser börjat genom åren. Den lilla byn Öjvassla ligger vid Vedungfjällets fot perfekt belägen för skidäventyr.

Jag har ofta valt leden upp mot Nysättersvallen med sina vackra fåbodstugor. Det finns även ett mycket vackert fritidshus av modernare slag som ligger vidunderligt vackert med utsikt ända bort mot Fulufjället. I den stugan bodde till ganska

nyligen en av Särnas original och miljövän, Leo Einarsson. Leo bodde här i våglöst land ensam större delen av året. Jag hörde rätt nyligen av Hasse Forsslund att Leo lämnat fjället för gott i somras, och nu mer fått en välförtjänt vila på Särnas vackra kyrkogård.

Mina skidturser på Vedungfjället gick ofta över Stormyren och Morkölen till den lilla raststugan Morvallen.

När vårvintersolen stod högt och vinden var loj och dagarna längre, då kunde färden gå förbi Leos stugtrapp, över fjället ända ner till Lövhögen på Härjedalsidan. En lång men vacker tur som kunde vara lite slitig på hemvägen innan man kom över fjället och fick fina utförlöpor tillbaks ner till stugan och välförtjänt vila vid brasan.

Så här i början av november är dagarna väldigt korta så jag vänder både skidorna och tankarna tillbaka från "Städjan-hattens brätte" till eftermiddagskaffe i den "blå timmen" i min nuvarande hemvist, stugan vid Nipvallen på Nipfjällets slutning.

Upptäck mitt gamla hemfjäll, Vedungen...

Bestäm dig redan i Särna. Åk i riktning mot Sveg. Redan efter ett par hundra meter, när du passerat bron, tar du till vänster mot Nordomsjön.

Därifrån är det arton kilometer till vägs ände, byn Öjvassla. Vägen är i bra skick och du kan inte undgå att notera vita mossbäddar i den glesa skogen. Mellan de smala trädstammarna släpps ljuset fram och efter nästan varje kurva glimmar det till i ytan på någon av de otaliga tjärnarna. Orörda vattenspeglar.

Det är som i sagans värld. En ensam tall, en blånande siluett och du är framme vid Flovallen.

Fjätälven flyter här majestätiskt och sannolikheten för att någon står mitt i forsen och kastar fluga är stor. Här finns det riktigt fiskevattnen. I något av älvens många bäcktillflöden går det nästan att ta på rödingen. Öjvassla är slutstation för bilfärden men bara början på den upplevelse som du nu bjuds.

Parkera vid den gula postlådan.

Förmodligen möter du någon av byns tiotal fasta invånare. Flera är barnfödda på plats och kan berätta om byns gamla skola, om kärnat smör, getost och långa dagar från förr.

Målet är nu Nysättersvallen.

Dit är det två och en halv kilometer. Det är väl skyltat och vandringen skänker dig en tystnad så tyst att den kan höras. Vägen slingrar sig uppför. Passa på att ur kupad hand dricka det kalla strilande vattnet från fjället.

fötter och när du lyfter blicken kan den fånga Fulufjäll långt bort i söder. Vedungsfjället ligger alldeles intill, men norrut. Kanske rastar du i det öppna eldhuset. Ett troll sitter redan på trappan och väntar. Koka ditt kaffe över öppen eld och prova någon av britsarna som också inbjuder till övernattnings.

Sommarleden till Vedungsfjället går du lätt.

Inga spetsiga stenar, inga vattendrag som ska vadas.

Nysättersvallen Foto: H. Forsslund

Nysättersvallen omfattar ett tjugotal timrade hus.

Varsamt bevarade och väl underhållna. Här står boningarna sida vid sida med eldhusen (störros). Stigar söker sig fram där naturen tillåter och högst uppe på vallen, runt sjuhundra metersnivån, är utsikten magnifik. Den fjällnära skogen ligger vid dina

Hela naturreservatet är som ett salsgolv. Du kan hela tiden se Vedungen. Fjället är mjukt och välformat. Utan att du tänker på det är du uppe på över tusen meter. I bra väder skådar du Norge i väster. Lofs dalen rakt norrut, känns som ett stenkast bort, trots tjugo kilometer fågelvägen.

Forts. Sid. 14

Välkommen till Gulf Idre!

Kiosk
Fastfood
Minilivs
Hyrfilm
Biltillbehör
Drivmedel

Däckverkstad
Hyrsläp
Gasol
Bilbatterier

ÖPPET
Mån-fre 07-21
Lör-sön 08-21

Gulf Idre
0253-201 12
info@gulfidre.se

Hyr Bilen här

Inges stuga vid Öjvasslan
Foto: H. Forsslund

Forts. Vedungfjällen

Att vistas en stund uppe på Vedungen och låta dig smekas av lätta vindar är att finna själen. Här finner du ännu ett stycke Sverige.

Nu står du inför ett val. Kanske vill du återvända till byn eller övernatta på Nysättersvallen? Då vrider du kompassen rakt söderut för att nå till din vila. Har du tältet med dig kan du slå ner pinnarna nästan var som helst. Marken talar till dig. Berättar sin historia, visar sina färger.

Att vandra i Vedungens närhet är också att passera gränsen mellan Dalarna och Härjedalen.

På dalasidan ligger Morvallen. En gammal fäbodvall som beboddes långt in på 40-talet. För att komma dit nyttjar du säkrast kartan även om skyltar kan bekräfta att du är på rätt väg. Storslagen natur finner du också i passagen mellan Göstatjärnarna där ett bad är ett måste.

Vattnet från tjärnarna letar sig vidare genom urskog där skägg-lav klär de långa men spåda grannarna.

Du leds till det vilda och vackra Yxningåfallet. Regnbågens färger gnistrar i miljarder vattendroppar. Tillsammans skapar de krafter som kan få stenar i rullning. Stigen tillbaka till Öjvassla är väl trampad.

Även skogens konung kliver i detta stråk. Om natten bereder han marken för dina steg och gör din vandring lite lättare. Men ibland kan urskogen bjuda på utmaningar.

Mycket mer finns att berätta. Om brandfältet från 1959, om vidsträckt hjortronmyr, renbete, lappkåtan och om "början".

Det är i "början" vattnet från myrarna pressas samman och bildar ett flöde, som blir en bäck, som tillsammans med andra bäckar formar en älv.

En älv som i sin tur föder att naturen är oändlig ett oändligt kretslopp.

Foto: Bilderna ovan H. Forsslund
Bilden under I Blomberg

Foto: I. Blomberg

Låt fjällvind blåsa hjärtat rent

Låt fjällvinden smeka kinden
Låt regn skölja ansiktet
Låt fjällvind blåsa hjärtat rent
Kom och se Lekfulla ljuset
Och lysande Himmelsstötan
Kom, lek med fjällvind

Var inte rädd. Ge dig iväg långt
Var inte rädd. Vind visar väg!
Låt fjällvinden smeka kinden
Kom!

Jonna Jinton,

ALPINT • LÄNGD • TUR Vi utrustar dig!

Öppet alla dagar 9-18 • Centralt i Idre by

► Kunnig personal guidar dig rätt bland marknadens främsta varumärken och modeller av skidor, pjäxor, skidkläder och andra tillbehör.

Prisvärda paket!

Hund
Utrustning/tillbehör för din hund.

Vandrarhemsboende

Skiduthyrning Butik

Förboka din utrustning på vår websida och erhåll 10% rabatt!

Tel 0253-203 08 • www.idrefjallenssport.se

Ring oss på facebook

Idre Fjällens Sport

Topptur = Toppskidåkning!

Ett av mina härligaste skidminnen

Text & bild: Anders Lilienberg
Kringelfjorden

Ett av mina härligaste skidminnen.

Många av er har väl precis som jag kastat långt blickar bort mot de norska fjälltopparna som syns långt i väster från toppen av Fjätervålen och Idre Fjäll klara dagar.

En medelålders man måste väl också få drömma om lite äventyr... - och längta efter lite nya utmaningar.

Att skida upp för Rendalssölen branta toppar kanske är lite i tuffaste laget för en nybörjare på topptur, det fattar man ju. Man behöver inte sikta på de svåraste.

Det finns många härliga fjäll i den norska fjällvildmarken, från Valdalen och västerut, det vet jag.

RENDALSSÖLEN Foto: H. Forsslund

De toppar man ser tydligast är Rendalssölens höga spetsiga tre toppar som nästan når upp till 1800 möh.

Visst har vi fina fjäll här i närområdet men gräset är bekant grönare på grannens tomt, nej så kan det naturligtvis inte heta när det gäller skidåkning. "Snön är allt vitare på grannens fjäll" måste det väl heta?

Mina föräldrar skaffade hus i Kringelfjorden 1981, så jag har tillbringat mycket tid i här uppe i Norra Dalarna sedan barnsben.

Naturligtvis gjorde familjen många utflykter, bland annat många gånger till Elgå i Norge och fascinerads av de många höga och spännande bergen man passerar på vägen dit.

Vårvintern 2019, en toppvinter – med liften i fickan...

Vintern 2018-19 var verkligen en toppvinter, - inte bara med tanke på den fina snötillgången utan det bästa började med att min kompis Niklas ringde och glatt berättade att han hade införskaffat randonee utrustning. En vad, sa du?

Hörde jag mig själv säga.

– Det är en specialutrustning för toppturer, sa Niklas. Det heter randoneeutrustning bland de stora grabbarna. Randonee är det franska ordet för skidtur i alpinterräng, men vi vanliga dödliga kan väl kalla toppbestigning på skidor, fortsatte Niklas.

Jag frågade Niklas vad som var så speciellt med de här "franska" skidorna.

Niklas förklarade att det de här skidorna var en utveckling av våra föräldrars gamla fjällskidor, hickoryplanken med stälkant som man kunde variera med lös häl på plattan och uppför, samt låg fästpunkt utför.

Tekniken har gått framåt och skidorna går både uppåt och utför...

Niklas fortsatte, - Tekniken har gått framåt och jag skulle nog säga att det här är en bra alpinskida, fast något lättare och kanske inte riktigt lika breda. Bindningen är nog den bästa detaljen. Det är så enkelt att skifta mellan "gålåge" med lös häl och utförsåkningsläge med fast häl som du är van med från dina vanliga slalomlagg, berättade Niklas. Sedan det bästa av allt, - du har liften i fickan!

Nu fattar jag ingenting, vad menar du med liften på fickan? sa jag.

– Stighudar! sa Niklas. Inte så mycket hud nuförtiden, men namnet hänger kvar från förr när man använde sälskinn.

Idag är det plyschremsor med självhäftande beläggning man använder. När du skall brant uppför så rullar du bara ut stighudarna och fäster under skidorna. Sedan kan du gå rakt uppför i nästan 20 graders lutning, du kan till och med ha stighudarna kvar när du åker utför om du tycker att det är lite för brant, fortsatte Niklas.

Finns det ingen nackdel med den här utrustningen då? frågade jag. Jo, sa Niklas, **priset!**

Man kan väl hyra sa jag, som genast tänkte på det där med "liften på fickan," lite lat som man alltid varit.

– Vad säger du, skall vi göra en topptur i vinter, frågade Niklas?

Det här verkar spännande, klart jag hänger på, sa jag och fick en känsla av skräckblandad förtjusning...

Niklas och jag är gamla kompisar och har natur och motion som ett av våra största intressen.

Varje år gör Niklas och jag något eller några "små äventyr", som Hasse Forsslund brukar säga.

Vi har bl.a. cyklat Siljan runt, cyklat på skogsstigarna runt Kinnekulle i Västergötland och naturligtvis åkt skidor och vandrat häruppe i våra vackra härliga fjällområden. Men det här med topptur var något helt nytt och ganska okänt.

Så satt vi där en dag i Kringlan, Niklas och jag, planerade vårt lilla, eller med vår erfarenhet på området "stora äventyr"...

Vi förstod ganska snart att vi borde ha någon med på turen som hade lite mer erfarenhet, och som hittade i området.

Vi "googlade" och hittade något som hette *Experience Grövelsjön*, ett företag som drivs av Björn Jonsson, och som har jobbat med fjällguidning i många år. Björn bor dessutom sedan 2007 i Grövelsjön.

Vi fick ett gott intryck av Björn, och han kändes flexibel och lyhörd för våra önskemål om att försöka ta oss upp på Elgähogna, - ett norskt fjäll med sina modiga 1460 meter över havet.

Björn sa att han hade några luckor i kalendern framöver så vi bokade direkt i en lämplig dag.

– Vi får väl se om vi tar oss upp på Elgähogna, sa Björn.

Det är inte riktigt vi som bestämmer, i fjällvärlden är det fru väder och broder vind som har sista ordet, sa Björn, men det finns flera andra trevliga alternativ att välja på om de kniper.

Forts. Sid 16.

Forts. Topptur...

Den vackra fjällvägen mot Little Elgåsjön efter vägen mot Elgå

Foto: H. Forslund

Så var dagen T som i topp-tur inne...

Ryggsäckarna och bil var packade och vi skulle träffa Björn Jonsson och en kompis till honom klockan elva, uppe vid Renbitens lilla affär vid Storsättern i Grövelsjön. Renbiten förresten drivs av samnen Peter Andersson och hans fru Helena.

I Renbitens lilla bod säljer Peter sameprodukter som renkött i olika förädlade former och vacker sameslöjd.

Vi tog en avstickare upp till Idre Fjäll där vi hämtade upp min inhyrda utrustning (hörde sedan att vi kunnat hyra utrustningen på Grövelsjöns Fjällstation, vilket sparat minst en mils bilkörning).

Vi kom i alla fall i tid till vår mötesplats vid Renbiten, och där stod redan Björn som hälsade oss välkomna.

Björn presenterade sin kompis Andreas Klaesson som även han skulle hänga med på vår tur.

Vi bytte fordon till Björns minibuss och åkte den vackra fjällvägen mot Little Elgåsjön efter vägen mot Elgå.

Under färden fick vi veta att vädret nog inte tillät att vi tog oss upp på Elgåhogna, vädret var visserligen vackert men lite för blåsigt för att det skulle bli någon trevlig upplevelse.

Björn hade valt ut en annan rutt åt oss, upp på grannfjället Storslåga, 1326 möh. Kortare frammarsch och

en lite bekvämare uppstigning med tanke på vindriktningen.

Niklas och jag kände att det var rätt att vi som nybörjare anlät en professionell fjällguide. Annars kanske toppturen blivit "oförglömlig" av helt andra skäl än vad vi tänkt oss.

Vi parkerade minibussen invid Little Elgåsjön...

På med skidor och ryggsäckar och var sin "digital fjällräddare". En transceiver (lavinsändare) som vi fick låna av Björn. – Det skall naturligtvis inte hända något, jag har planerat rut-

ten på ett säkert sätt, sa Björn.

Men på vinterfjället är det bra med både "hängslen och livrem". Det gör att man känner sig mer komfortabel och man fungerar bättre.

Vi började vår tur med att skida i strålande solsken igenom den vackra fjällskogen längs med sjöns västra sida.

Det kändes fantastisk att kunna ta sig fram så enkelt i den djupa snön, och stighudarna gjorde verkligen susen när det började luta uppåt.

Forts sid. 18

Walls Särna

Skoteruthyrning
Skotersafaris

Gräv & chakt-
arbeten • Betong • Grus

Knappgården Särnaheden

HYR SKOTER och kör själv eller **HÄNG MED PÅ SKOTERSAFARI**
UTHYRNING: skotrar, pulkor, kälkar, kläder

Vi hjälper dig med GRÄV & CHAKT som:

Grundplanering • Dränering • Dikesgrävning • Kabelgrävning • Betong

walls-akeri@hotmail.com

Hyr vår 5,5 tons minigrävare och gör jobbet själv...

Tel. 070-607 56 02 • Följ oss gärna

Fjätervålen

- TOPPEN I IDREFJÄLLEN

15%
rabatt på
Skipass
Skidskola
Skidhyra
4/1-2/2
Förbokning krävs!

PERFEKTA PJÄXOR MED BOOTFITTING

Lämna in era pjäxor så hjälper vi er att få den perfekta pjäxan för just Dig.

NYHET SKOTERTURER MED GUIDE

Välj mellan förmiddagstur med kaffepaus eller lunchtur med korvgrillning.
Tors- och fredagar v. 52-16.

UNNA DIG EN SKIDLEKTION I VINTER!

Vi har några av Sveriges mest erfarna skidinstruktörer. Grupp- och privatlektioner.

Fjätervålen erbjuder förstklassig skidåkning i avkopplande miljö. 18 långa, breda och välpreparerade pister samt 48 km fina längdspår, varav 4,6 km är elbelysta. Wårdshus, närlivsbutik, skidskola, skidshop mm.

Boka skipass, skidskola, aktiviteter, utrustning mm på fjatervalen.se!

FÖLJ OSS OCH INSPIRERAS!

 Fjätervålen

TEL 0253-211 43 | STUGBOKNING@FJATERVALEN.SE

Köp Idrepasset! 77 nedfarter Fjätervålen +Idre Fjäll +Idre Himmelfjäll

VINTERNS ÖPPETTIDER! Öppet dagligen 14 december – 9 februari kl. 9-15, 10 februari – 19 april kl. 9-16.
KVÄLLSÖPPET! Ski non stop till kl. 19 den 23 & 30 december samt onsdagar vecka 7-16.

Forts. Topptur...

– Märker du sa, sa Niklas, man glider inte en millimeter bakåt med stighudarna på! Snacka om fästvalla, fast man kan ju undra var man fick våra stighudars föregångare, sälskinnen från häruppe?

Vi befinner ju oss så långt från hav på bägge sidor man kan komma på den Skandinaviska halvön?

– Inte så konstigt, sa jag. Sälen ligger ju bara åtta mil fågelvägen härifrån!

Vi skidade på i lugn takt, och efter ca en timmes skidande stannade vi till strax nedanför trädgränsen, för en vindskyddad lunch i solen innan "allvaret tar vid".

Efter lunchen höll Björn en liten introduktion om säkerhet på vinterfjället.

Vad man bör tänka på och hur man upptäcker lavinfarliga områden etc. – För att en lavin skall gå i torr snö krävs en lutning på ca 25 grader, berättar Björn.

Ni kan själva enkelt mäta lutningen på fjällsidan genom att:

1. Ställa den ena staven vertikalt i backen.

2. Lägg sedan den andra horisontellt mellan backen och den vertikala staven.

3. Hamnar den horisontella i mitten på den vertikala staven, lutar sluttningen 25 grader.

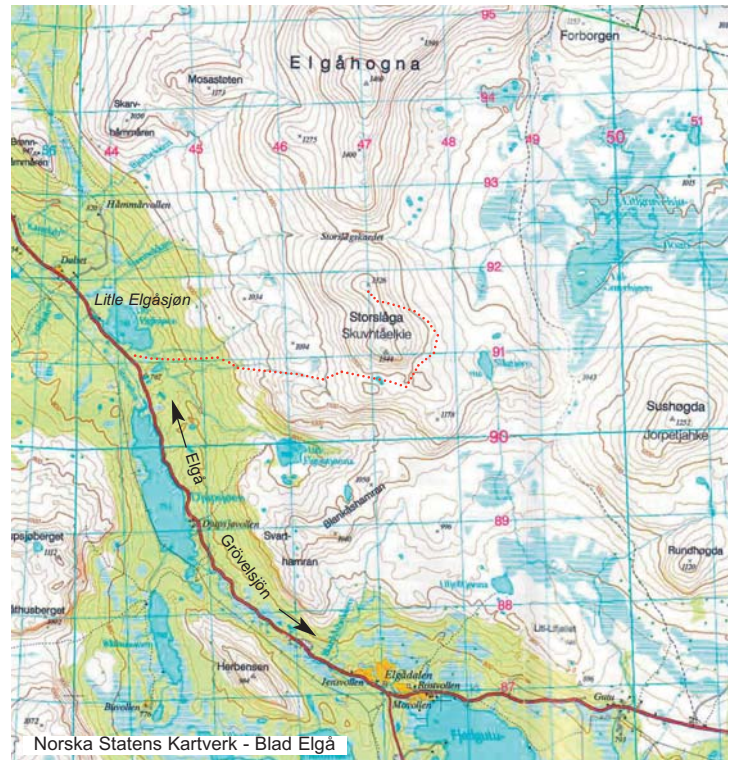
25 grader motsvarar för övrigt ungefär lutningen på en svart pist i ett skidsystem, fortsatte Björn.

Björn grävde sedan ner en transceiver som vi fick "spåra upp" för att vi skulle se hur den fungerade om någon av oss mot all förmodan hamnade under snön. Transceivern fungerade, och vi kunde lägga till ännu en bit fjällkunskap.

Mätta och glada fortsatte vi vår färd förbi de sista vindpinade, krokiga tallarna och ut på kalfjället.

NU kändes det verkligen att äventyret började på riktigt. Vinden tog i, lösnön dansade runt smalbenen, och emellanåt tog den även en sväng upp i ansiktshöjd, men en förlåtande sol gjorde det hela rätt behagligt ändå.

Lutningen blev stundtals brant och jag blev återigen imponerad över det fäste som stighudarna gav. Det var nästan som att gå upp för fjället en vanlig sommardag, fast kallare förstås, (och längre skor). När lutningen ökade så fick vi användning av bindingens "hålhöjare", vilket gjorde bestigningen ännu enklare då foten fick en behaglig vinkel mot fjällsidan.

Bitvis tog vi ganska många höjdmetrar på kort tid. Vi stannade till ibland för lite kort vila, men också för att njuta av de fantastiska vyerna.

Björn hittade en djupsnöficka i lä och ville passa på att demonstrera ett av de viktigaste hjälpmedlen på fjället när vinden och snön tar i och tröttheten

sätter in, den röda vindsäcken! Den, en spade, lite mat och varm dryck kan vara räddningen när man överraskas av dåligt väder, fick vi lära oss.

Naturligtvis kan även vindsäcken användas bara som skydd för vinden för en stunds solande och fika, vackra men lite blåsiga vinterdagar sa Björn. Vindsäcken har räddat många liv.

SÄRNAFFÄRN

Välkommen till det "LILLA VARUHUSET" i Särna - mitt i byn
(fd. Sprängs)

HÄR HITTAR DU bl.a
Järnvaror • Färg • Tapeter • Fiskeutrustning/kort
• Kartor • Leksaker • Hundartiklar • Återförsäljare
för Cylinda produkter, tillbehör
– och mycket mer.

SYSTEM BOLAGET Vi är även ombud för: **SYSTEMBOLAGET**

Minikafé med gott fikabröd, mackor och korv med bröd i butiken.

Hamburgare
Vi serverar hamburgare med tillbehör.

Välkommen in

HÅLTAGNING - PIERCING
Vi tar även hål i öron för örhängen etc.

Särnaffärn • Särnavägen 133 • 0253-104 30

Det blåste nu ordentligt och underlaget var isigt...

Björn ville vi skulle testa hur man använder vindsäcken.

Vi grävde ett dike i snön med plats för benen och en "sittbänk" ovanför, skidorna lade vi uppochner på sittbänken att sitta på. När vi satt oss drog vi fyra gemensamt vindsäcken över oss och ner under rumpan bakom oss. Trots att det blåste ordentligt så satt vi alla helt vindskyddade, utan att det kändes trångt. Det var inte svårt att fatta vitsen med vindsäcken. Man kan i lugn och ro sitta och dricka något varmt, peta i sig lite choklad och nöter medan man t.ex. studerar kartan. Har det varit tufft och stressigt ute på fjället så kan man här få det lugn och energi för de kloka beslut man kanske behöver inför turens fortsättning.

Små äventyr kan bjuda på stora oförglömliga stunder...

Vår lilla grupp var inte behov av någon vindsäck för vila just denna dag, även om det kändes som "broder vind" tog i från knäna emellanåt. Vi packade ner vindsäcken och skidade vidare upp mot Storslågås topp som ligger på hela 1326 möh. Kanske inte i klass med K2 precis, men nästan två hundra meter högre än vårt "hemfjäll" Städjan! Nu märkte vi att vi nått upp till "vindarnas tempel" och det var dags för toppförsöket!

Det blåste nu ordentligt och underlaget var isigt.

Niklas försöker säga något. Jag ser

att han rör på läpparna, men jag hör inte vad han säger fast han bara är tio meter bort. Vi gick långsamt i den hårda vinden de sista metrarna upp. När vi nådde toppen var det i bokstaveligen som att gå in i en vägg av blåst.

Det blåste enormt på toppen. Hade vi inte haft stighudarna på hade vi inte kunnat stå still på skidorna, utan farit iväg helt okontrollerat utför fjället. Men nu stod vi i alla fall kvar på toppen med lite besvär. Vi passade på att njuta av den hänförande utsikten. Blickade vi i sydstölig riktning kunde vi skåda våra kära "hemmafjäll", Nipfjället och vackra Städjan.

Västerut såg vi sjön Femunden och i sydväst det maffiga bergsmassivet Rendalssjöens tre toppar som försvann upp i molnen. Jag måste medge att barnet i mig tittade fram, och i fantasin stod jag i läger två på Everest. Det kändes toppen, även om Elgähogna blinkade ner på oss lite "von oben".

Vi kände oss nu rätt möra i kroppen. Jag läste av min träningsklocka och kunde glatt konstatera att jag efter fem timmars topptursäventyr förbränt ca 3 000 kcal. Upp till toppen på Storslåga tog det ca fyra timmar och tillbaka nedför bara ca en timme. (Även om mina ben kände det som om det var precis tvärt om).

Vi packade in oss i Björns minibus och snart var vi uppe vid lappkåtan på kalfjället, vägens högsta punkt. Vi vinkade adjö till de pampiga pigarna på Rendalssjölen som fortfarande badade i sol och åkte ner förbi Valdalsens flera meter höga plogdrivror mot vår egen bil i Storsäteren.

Glada, tacksamma och trötta

- tog vi farväl av våra trevliga och duktiga guider och packade in utrustningen i bilen. För sedan direkt iväg till Grövelsjön Fjällbageri, där Maxine Bouju Kindlund glatt välkomnade oss med två förbeställda nybakade surdegspizzor fyllda med

Västerut såg vi sjön Femunden och i sydväst det maffiga bergsmassivet Rendalssjöens tre toppar som försvann upp i molnen...

Topptur blev tufftur...

Nu var det dags för nedstigning! Vi riggade våra bindningar för detta, fixerade hälen i skidan så det blev en slalombindning. "Det går fort utför," sa Stenmark, en gång."

Det gällde dock inte för mej!

För mig var detta den jobbigaste delen. Jag har i princip enbart åkt i preparerade pister, och detta var en total motsats. Underlaget var till en början väldigt isigt och ojämnt, så skidåkningen nedför blev för mig allt annat än lustfylld. Smalben och fötter värkte, och jag fick ta många pauser och njuta av utsikten i stället.

När vi så småningom kom ned mot trädgränsen blev snön lös och djup, vilket också krävde sin man, (vilket jag nu inte längre kände mig som). Tufft att svänga i lössnö när man har fart. Jag snitslade sista biten men några hål i snön. Niklas gjorde väl också en och annan rova, Björn och hans kompis Andreas hade inga som helst besvär, utan gjorde långa mjuka, vackra spår i snön, istället för djupa gropar.

När vi till slut anlände ner till parkeringen kurrade magarna rätt ordentligt...

Chevré och rödbetor, mmmm! Maxine härstammar från Grenoble i Frankrike. Som barn drömde Maxine om att starta ett eget bageri. En dröm som sedan uppfylldes år 2016 i form av Grövelsjön Fjällbageri.

Väl tillbaka i Kringelfjorden

- tänkte vi kaminen och avnjöt vi pizzorna tillsammans med några flaskor gott italiensk öl framför brasan och pratade glada men trötta om dagens topptursäventyr.

- Du, sa Niklas, det här gav mersmak, nu måste vi göra nya äventyr

Kan det inte få vänta till i morgon i alla fall, nu jag måste i säng innan jag somnar med huvudet i tallriken. Dags att säga god natt, sa jag.

Även små äventyr kostar på för ett par banktjänstemän på Handelsbanken!

Förr fick man i alla fall lite motion av att räkna pengar. Nu är pengarna mest bara på skärmen och räknar sig själva. Tur att man har så fina skidspår i Kringelfjorden så man i alla fall har skaffat sig lite grundkondis.

Hälsar Anders Lilienberg

Kringelfjorden

- Och önskar alla Kringelfjords Nyttas läsare en riktigt topp-vinter.

Kurvans TYG & KLÄDER Välkommen till oss
IDRE 0253-205 04 Kläder och tyger i mängder!

BUTIKEN SOM HAR DET MESTA.
Här hittar du: Dam, Herr & Barnkläder.
Tyger: metervaror och färdigsyddasgardiner.
Garner, stickor, sybehör

Vi syr även på beställning.

Syrna & Jag

Kurvans

Välkommen till vår butik mitt i byn
Heminredning för alla

Lakan • dukar • ljus • lampor • mattor • handdukar • skor mm.
0253-205 03

Öppettider för båda butikerna

Måndag - Fredag	10:00 - 18:00
Lördag	10:00 - 13:00
Söndag	Stängt

Välkomna önskar personalen!

År 2016 så 30-års jubilerade Kringelfjords-Nytt och då påbörjade vi en resa efter vad jag kallar "Minnenas väg". Trodde att jag skulle klara av resan på ett par nummer av denna tidning, - men minnen efter denna vägsträcka visar sig bli allt fler eftersom resan fortskrider.

Jag fick idén en härlig sommarnatt när jag rodde drag utanför Älvros vid Tännäsvägen i Älvrosfjorden och såg billyktores fara uppför backen mot Fjätervålen. I mitt huvud dök det upp massa händelser jag varit med om efter vägslingan från Kringelfjorden - Fjätervålen - Klutsjön - Idre och tillbaka till Kringelfjorden. Jag fick ingen fisk den här gången, men väl en fantastisk kväll, ensam med några av mina bästa vänner, d.v.s. mina minnen!

Så var det dags att ta sig hem och få en nattasmörgås och en pilsner.

Att sätta igång snurrar en sådan här natt blev det inte tal om. Det skulle klyva tystnaden och bryta förtrollningen, och man kan inte vara helt säker på om det kommer några fler trolska, och ljumma nätter av samma kaliber under denna sommar.

Minnen strömmar fram...

Roddturen tillbaka till Kringelfjorden är lång - och båten är inte gjord för rodd, så mitt huvud hinner gå igenom många händelser, kulturhistoria och "små äventyr" jag upplevt genom åren efter "minnenas väg", (se kartan ovan).

Jag trodde att mina minnen efter denna vägslinga skulle räcka i ett par nummer av tidningen, men vägen är lång och minnena många. Minnena finns på hemsidan.

På vår resa har vi hitintills klarat av minnen fram:

- Sprängningen av Hedsundsbron som Elon Hedlund i Särna berättat för mig om.
Minnet finns i sommarnumret 16 sid. 7
- Älvros och rekordlaxen. Utanför en av öarna utanför Älvros drog undertecknad och Seved Ebers från Särnaheden upp en laxöring med en vikt på över sex kilo!
Minnet finns i sommarnumret 16 sid. 10

- Foskvallen och bilgaraget som blev ett ofrivilligt bussgarage och lite om skidtävligen Raiden.
Minnet finns i sommarnumret 16 sid. 10

- Lingman och bussen. Europas lyxigaste buss "fastnar" i vildmarken
Minnet finns i sommarnumret 16 sid. 10

- Foskdalsvallen fåbod. Den "sista" fåbodstintan, Sonja Spånberg
Minnet finns i sommarnumret 16 sid. 12

- Städjan. En annorlunda toppbestigning från den "rätta sidan"
Minnet finns i sommarnumret 15 sid. 4

- En vådlig "seglats" på Fjätervålen. Ett annorlunda skidäventyr
Minnet finns i vinternumret 16 sid. 11

- Lillfjäten dansbana. Elin Jonsson berättar om när det var fart i Lillfjäten
Minnet finns i vinternumret 16 sid. 13

- Lofjätsåsen. Sonja var inte den sista fåbodjätan. Vandring ut till Lofjätsåsen
Minnet finns i vinternumret 16 sid. 15

- Uggarna, vandring i våra vackraste småfjäll
Minnet finns i vinternumret 16 sid. 17

- Småsjödalen. Vandring till- och genom ett av våra vackraste fjällområden
Minnet finns i vinternumret 16 sid. 21

- Stenåsens Fåbod. Vacker vandring med massor av kulturhistoria
Minnet finns i sommarnumret 17 sid. 21

- Klutsjön och ett besök hos min gamle vän Klutsjö-Sven och hans förfäder
Minnet finns i vinternumret 17 sid. 16

- Hällsjön, Storaån och Storvätteshågna. Vacker vandring i fjäll och historia
Minnet finns i sommarnumret 18 sid. 20

- Foskros/Foskdalens och Ulvsätterns Fåbod. Gäster från Japan "på" skidor
Minnet finns i sommarnumret 19 sid. 11

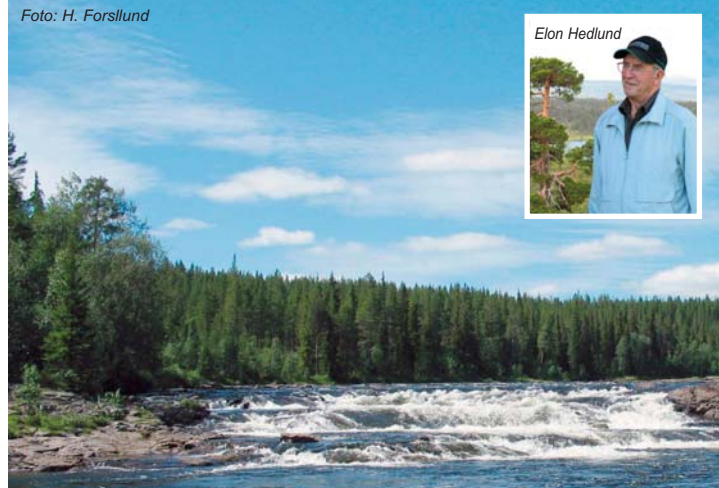
- Idre by och ett annorlunda flugfiske som började på Idrevallen
Minnet finns i sommarnumret 19 sid. 14

Allt finns att läsa på: kringelfjordens-stugby.se/kringelfjordsnytt

Flottning i Österdalälven och den brusande forsen Brattströmmen... Farliga vatten där några flottare fick en våt grav! Ännu minne jag har som knyteran till "minnenas väg..."

Berättat av Elon Hedlund, Särna och nedtecknat av Hans Forslund

Foto: H. Forslund

Ibland hände det olyckor
Säger Elon Hedlund till mig, där han sitter mittemot mej vid köksbordet och pratar flottarminnen.
Jag minns att i Fuluälven drunknade en man nedanför Sydre Fulusjön där man byggt stenkistor efter stranden. Timret hade brötat sig och det var en kille från Särnaheden som höll på att försöka få loss bröten där.

Plötsligt slog en stock upp och fällde ut den här killen i älven så han drunknade.

Han var från Buskgården, den gården som blir den första gården man får på vänster sida i byn när man kommer från Särna, precis där man åker upp till där Anna-Lisa Ström bodde.

Ja nu bor väl hennes pojk Erik Ström där med sin Kerstin, dom som har Idrefjällens Sport i Idre du vet. Han som strök med han var bror till den där Busk-Alfred och den här grabben bodde också i den där gården.

Forts. sid 22.

 Välkommen till
den vänliga butiken

Välkommen till vår nyrenoverade butik!
Miljövänligare • Ny inredning • Generösa ytor • Lättöverskådligt sortiment

Frukt & Grönt

Fräsch frukt och grönt hela året.
Naturligtvis med årstidsanpassning på primörerna.

Nybakat bröd varje dag

I vårt butiksbageri bakar vi varje dag
gott mat- och kaffebröd

Kafeteria

Stanna gärna och ta en fika med gott kaffe
och nybakat bröd eller en god lunchmacka

Färdiga lunchsallader från ICA

Vi har flera fräscha sallader att välja på
— take away —

Här hittar du:

Stor sortering på LIVS & HUSGERÅD

CHARKAVDELNING med grillat

SMÖRGÅSTÅRTOR på beställning

LOKALA VILT & GETprodukter

FJÄLLRÖDING fryst

EGET BUTIKSBAGERI med CAFÉ

TÅRTOR på beställning

SNITTBLOMMOR & KRUKVÄXTER

Vi är ombud för:

Kassagirot

SVENSKA SPEL

Se veckans erbjudande på hemsidan...

ica.se/idrebua • Vi finns även på Facebook
IDRE BUA Tel. 0253-200 03

ÖPPETTIDER

Mån-Lör 8-20 • Sön 11-20

Välkomna till

ICA
Supermarket

Idre Bua

Mikael och Marie med personal

Forts. Minnenas väg...

Om brötarna inte nåddes från land fick ett par man ge sig ut med forsbåten. Medan den ene höll båten så försökte den andre finna "låset" i bröten. Brötter av det här slaget uppstod ofta i flottlederna.

Bild Särna Hembygdsförening - Foto: Börje Oljelund.

Flottnings och flottare

– Dimensionsstämplingarna började någon gång under slutet av 1800-talet och då började man flotta i lite större skala, men mina minnen är naturligtvis av något senare datum, säger Elon.

Flottarna och de som röjde älvfårorna var oftast skogsarbetare från orten. Vi som jobbade efter Österdalsälven med biflöden från Särnasjön och upp mot gränsen kom från Särna, Heden, Idre och byarna ovanför Idre.

Det bodde mycket folk i byarna då Det fanns mycket folk här uppe på den här tiden. Bara på Héa bodde det väl 250 personer på 30 och 40-talet. Jag tror att de flesta av gårdarna finns kvar än idag.

Man kan kanske tycka att det skulle finnas fler hus med så många innevånare, men man skall tänka på att det fanns de var 6-7 upp till 10 barn i en del gårdar. Vi var t.ex. sju barn som växte upp under trettio och fyrtio-talet.

Flottningsen var väl inget man längtade efter att få vara med på, men man var tvungen!

Det fanns ju nästan ingenting annat än skogen och flottningsen häruppe, och det var slitsamt göra. Men ändå så tävlades man om platserna i flottlagen. Jag vet att de var de som hotade att spöa upp farsan för att de inte kom med i laget. Farsan tog ju naturligtvis först de som var familjeförsörjare för att de skulle få jobb.

Men de här "halvväxtingarna" som gick och drällde kunde bli väl sturska ibland.

Det var 18-20 åringar som gick och var stöddiga och ville åt farsan, speciellt när det var fest å så. Men farsan var av den sorten som klarade det mesta! Ja det var mycket tjabbel och även jag fick väl min dos av elakheter. Mest för att jag hade en farsa som var förman och att jag ofta fick jobb på sommarn.

Betalningen var rätt skral

– Jag minns att jag hade 96 öre i timmen när jag börja med flottningsen. Långa arbetsdagar var det också, man började klockan sex på morgon och slutade klockan sex på kvällen och sen räknade de bort vilotiderna dessutom. Det stod väl inte på för än det blev lite kortare arbetsdagar, men de första åren var det på det här sättet. Det blev även bättre betalt med tiden och så var det ju lättare att vara vid flottningsen än att hugga och köra timmer.

Brattströmmen

När jag var ung var jag med farsan och årensa upp i Brattströmmen.

Farsan hade sprängkort så jag var med honom och borra. Jag minns en gång jag var med farsan uppe i Brattströmmen. Där fanns en hel del stora stenar som inte var bortrensade.

Vi rodde upp i strömmen med forsbåten, när det inte gick att ro längre så ställde farsan sig längst bak i flottbåten med en sån där lång stake och stakade sig uppför.

När vi kom fram till den storstenen fick jag stå på släggan på borren som farsan satt där och vred och vände mens jag slog med en sån där smal slägga på borren. Man fick ju borra så man kunde ladda med dynamit ordentligt så det räckte att spräcka stenen. Stora stenar som den här stod man uppe på, om de var mindre, ja då fick man stå i vattnet.

Att jag minns just den här gången så tydligt var för att det var första gången jag var med och borra.

Jag var väl bara 16 år kan jag tänka och skulle slå med den där smala släggan på den smala borren som farsan satt och vred på.

– Slå på pojken! skrek farsan, inte stå där å hytta! Du vet jag slog för svagt så det hände väl inte mycket, men jag var ju livrädd att jag skulle missa å slå på farsan.

Det var min första lärdom på sånt. Sen fick jag vara med när han ladda. Han hade en laddstake gjord av en björk som passa i det där hålet vi borrat. Sen stoppade vi ner dynamiten och staka ner så många gubbar som behövdes. Han visste precis hur många som behövdes.

De var skillnad på dynamit och nitrolit.

Nitroliten, han lyfte liksom men dynamiten var kraftigare och explosivare och sprängde sönder mera. Ibland kunde man mixa för önskat resultat. Man kunde t.ex. lägga fyra

nitrolit och en dynamit och sedan linda man det som en paket och gjorde hål i paket och satt i knallhatten. Sedan avvägde man hur långt man skulle behöva hinna för att få skydd, sen kapade man till en lämplig bit stubbin och fäste i knallhatten.

Om det var mindre stenar som man inte behövde borra hål i så "vattenskött" man. Man tog ett spett och gjorde ett hål för laddningen under stenen, sköt in laddningen, sen la man spettet på änden på det där så att det hela skulle ligga kvar till smällen. Sen tände man och tog sig i land och in i skogen och ställde sig bakom nåt träd och väntade.

Farsan lärde upp mig så att även jag fick sprängkort.

Jag var faktiskt den enda som hade sprängkort när jag började på Besparings-skogen. Dessutom fick jag nytta av det där kortet då jag kunde extraknäcka med sprängning åt folk runt i utbyarna, såna skulle dra vattenledningar och så.

Men det här med att spränga sten i åar och älvar var ingen engångshändelse. Varje år så fanns det nya stenar att ta hand om. Det var ju ofta dåligt rensat från början så det rullade ut nya stenar varje vår, och timmer som brötat sig kunde också riva ut stora block.

Flottarhake

Det är vi som plogar och skottar snö i Kringelfjorden

Behöver du extra skottnings/snöröjning på parkering eller uppfarter så kontaktar du oss för offert.

Vårt motto:
Bra snöröjning - bra priser

ÖVRIG SERVICE I VÅR VERKSAMHET
Bilreparationer • Service • Krocksador
Lacksador • Plåtsador • Billackering
Däckförsäljning & däckreparation

Oberoende bilverkstad

Vi är en oberoende bilverkstad och arbetar med alla bilmärken på marknaden.

ÖPPETTIDER: Måndag-fredag 08.00-16.00

TELEFON: 0253-109 00 • Per 070-359 18 28 • Roger 070-396 16 26

E-POST: per@torvstro.se • roger@torvstro.se

ADRESS: Vägverksvägen 8, 790 90 Särna

PeRo i Särna AB

Fors, eller strövbåtar som de också kallades var specialbyggda båtar för att kunna ta sig både upp- och nerför i strömmande vatten.

Fotot är taget av B. Oljelund

Foskån som rinner ut i Österdalälven en bit nedanför stenkistan, fast på vägsidan, den fick vi rensa nästan varenda år efter flottningen, för timmer och strömmar grävde alltid fram nya stenar. Tog man inte väck de där så brötades sig timret och kunde ge upphov till enorma brötar som nästan var omöjliga att lösa upp. I bland fick man ta till dynamiten, de var ju både farligt och förstörde massa virke.

Strandskoning

Där det var låga stränder så gjorde vi någonting som vi kallade för "risleda".

Det var en slags strandskoning för att inte virket skulle fastna på land och att inte torver och elände skulle spolas ut från ängar och myrar och ut i älven. Strax nedanför där Foskån rinner ut i Österdalälven, där finns på höger sida fortfarande en risleda kvar som jag och en farbror till mig gjort. Den har växt igen men finns under skogen som kommit där nu.

Man började med att fläta ihop ris å slanor med vidjor, från botten och upp.

När man gjorde de här skoningarna så gjorde man dem i ungefär tvåme-

ters stycken och i ändarna på de här fyllde man på med sten och grus. När man var klar med det så planterade man videbuskar och sånt som kunde stå i vatten.

Sen växte det här ihop och höll kvar skoningens.

Stora stenkistan ovanför Brattströmmen

Den här kistan byggdes under en sån här kristid 1932-33. Det var sådana där AK jobbare som kom hit, alltså sådana som var arbetslösa, och så var det naturligtvis folk ifrån byn. Det var ett jättearbete och de höll på länge med den där kistan.

Att man byggde kistan var för att stänga av en bifåra så inte timret tog den här vägen och bröta ihop sig. En bifurkation som man säger när en del av älven tar en egen väg en bit för att sedan komma att rinna in igen.

I bland kom döden på besök Jo det har faktiskt strukit med två unga killar vid den platsen även om det inte var samtidigt.

Den här grabben som jag nu tänker på han var bara 15 år, Joel hette han och jobbade vid bygget av kistan. Grabben jobbade där tillsammans med en som hette Erik Olsson som var en svåger åt han.

Jag tror Joel egentligen var med bara för att köra hästen. Joel skulle gå upp i strömmen, vet inte om han skulle bada eller om han snubbla eller vad som hände, han drunknade då i alla fall.

Joel var lika gammal som Herman brorsan min.

Efter stenkistebygget blev det en torråra med bara lite vatten kvar som letar sig runt den granmor som tidigare varit omsluten av vatten.

Den andre grabben som strök med upp vid den här bifåran var en släkting till morsan.

Det här var före att stenkistan kom till, kanske på 1920-talet och kanske till och med innan. Det var ett par grabbar som rodde ut med forsbåten för att försöka lossa en timmerbröt.

När de kom i närheten av den här bifåran vid granmoran så började båten sugas in mot fåran. Vet inte hur det kom sig, om de rodde för dåligt eller... De fick i alla fall vatten i fulla båten och den ene grabben var så djävla dum så han tog tag i en gren som hängde ut från granmoran, så han fick den vattenfyllda båten att svänga tillbaks ut i forsen igen. Han som blev kvar i båten blev så skräckslagen att han kastade sig ur båten ut i forsen och drunkna.

Forts. Sid 24

I bland brötade timret och då kunde det bli besvärligt. Bild: Lasse Olssons bildarkiv

ski-doo

LYNX

can-am

DIN UPPLEVELSE - VÅRT MÅL!

NYA & BEGAGNADE MASKINER!

SNÖSKOTER/ATV • VERKSTAD • TILLBEHÖR • KLÄDER

Vi erbjuder även
SKOTERUTHYRNING OCH
GUIDADE TURER!

Ski-doo & Lynxhallen IDRE

0253-205 01 • www.idreskoter.com • Boka hyrskoter 076-10087 60 • boka@idreskoter.nu

Forts. Minnenas väg...

Mesta flottningsruschen i gamla tider var nog på 1880 och 90-talen.

Men det var först på 1910-20 talen man kom igång med den där stordrivningen, dimensionshuggningen man kallade det när man tog nästan alla riktigt stora träd som fanns här uppe. Men totalt sett flottades de flesta stockarna under 30, 40 och 50-talet, sedan blev det ju mer transport på landsväg.

Sista stockarna flöt från de här trakterna 1970

(eller möjligen något år senare). Otroliga mängder timmer har flottades ut från fjällskogarna häruppe på den här tiden. Det finns en skylt nere vid Fulufallen i Fulubågan inte långt från Tjärnvallen vid Fulufjället. Där står att en sommar passerade det 40 000 stockar bara nedför den där lilla ån.

Allt var inte bara hårt slit. Här är det helgdagskväll i flottarkojan

Bild: Lasse Olssons arkiv

Stor-Per Svenska

Den mest kända flottaren här uppe var nog Stor-Per Svenska. Han högg i lag med farsgubben i början på 1900-talet. Han minns jag väl. Brorsan min Evert bröt benet 1933 och kom på sjukstugan i Särna och jag var med honom där på sjukstugan.

Plötsligt kom det en stor karldjävul vet du, den största karl jag sett! Jag var bara elva år då, så jag satt väl och tittade på den där karln. Han gick där å språka med folk så det brumma om det. Och när han sen gick ut så röt brorsan Evert åt mig – Du ska int blänge på karl på det där viset.

Stor-Per var mycket in å språka med brorsan, han låg ju för han hade ju brutit benet, men vad det var för fel på en Stor-Per vet jag inte. Stor-Per han blev aldrig frisk för han dog 1935 om jag inte minns fel.

Virkesgång i Kringelfjorden sedd från Hedesundsbron 1951. (Gamla båbron)

Foto: Dalarnas Flottleds Förvaltning

Virket kördes ut vintertid och tip-pades i stora välter vid timmeravlägg vid sjöar och åar.

Så fort det gick på våren strölade vi virket med vissa mellanrum, så det skulle torka. Sen kom flottarna och välte i timret. Men innan dess hade man lagt ut kopplade länsar. Det gjorde man direkt efter "tum-

ningen" som virkesmätning kallas. Man valde ut de längsta bitarna som man sedan skulle ha till länsar. Sedan drog man ut länsarna som seriekopplades med speciella kedjekoppel. □

Så då är min färd efter minnenas väg äntligen slut. Många händelser blev det, ändå hoppade jag över en del.

Hans

Nyheter från Fjätervålen

Det händer i vinter...

Snowpark

Den här säsongen lägger man en snowpark i huvudbacken nedanför värmestugan. Det krävs en hel del snö, så sannolikt är den inte öppen de första veckorna, men så snart det går börjar man bygga.

Perfekta pjäxor med Bootfitting

Martin Youens heter nya chefen för shopen. Martin är engelsman och han har mångårig erfarenhet från shopverksamhet och försäljning på Nya Zeeland. Martin är proffs på bootfitting, så passa på att fixa era pjäxor eller sulor till denna vintersäsong. Fjätervålens skidshop är en av få shoppar i Sverige som kan erbjuda sådan kompetens.

Bootfitting innebär att man fixar pjäxorna på de punkter som inte känns bra och gjuter egna sulor anpassade efter just din fot. De erbjuder även hel- och halvpassade sulor för både längd och alpint.

Ny Marknadsansvarig

Sofie Andersson är ny marknadsansvarig sedan i höstas. Sofie började sin karriär som Sveriges yngsta turistchef i Sigtuna och har därefter haft rollen som Marknads- och Försäljningschef för destinationer, besöksmål, hotell- och konferensanläggningar.

2013-2016 var hon Marknads- och försäljningschef för Idre Fjäll.

Vi önskar Sofie lycka till.

Skoterturer med guide

Ny aktör när det gäller skotersafaris är Putte från Skoteräventyr i Idrefjällen. De kommer ha två olika skoterturer som avgår tors- och fredagar i vinter. Den ena är en förmiddagstur med kaffepaus och den andra en lunchtur med korvgrillning. Alla turer är bokningsbara online via Fjätervålens hemsida.

Miniskotrar

Putte och hans fru Irene kommer hålla till i sin vagn mellan grillplatsen och Närlivsbutiken. Här kan de lite äldre barnen få testa miniskoteraktivitet under torsdagar v. 52-1 samt v 7-16.

Idrepasset

3 anläggningar, 1 skipass

Aldrig har det erbjudits en sådan bredd och kvalitet på utförsåkingen i Idreområdet som till denna vinter. Idrepasset inkluderar nu skidåkning i 77 nedfarter i Fjätervålen, Idre Fjäll och Idre Himmelfjäll att testa!

Säsongsstart 14 december

Hela anläggningen öppnar lördagen den 14 december och säsongen avslutas den 19 april.

Bilder: Fjätervålen

Skrullsmällan

Nr 1 1946 Redaktör och ansv. utgivare: O'DUR

En svår konkurrent till Kringelfjords-Nytt dök upp i höstas.

Vid ett av mina många besök hos Rigmor Johanssons Pryn- & Hantverksbutik i Särna så stack Rigmor åt mig en gammal tidning med det lite underliga namnet "Skrullsmällan". — Den här har jag hittat när jag städat hemma bland gamla grejor, den måste du bara läsa, jag höll på att skratta mig fördärvad när jag läste den, sa Rigmor.

Skrullsmällan var så festlig att jag kände att jag bara måste få dela med mig till er läsare av Kringelfjordsnytt.

Det fanns pennor med humor i Särna på den tiden. Det exemplaret av Skrullsmällan jag fick av Rigmor var Nr 1 från 1946. Kostade en hel krona, men då fick man även en grislott! Jag tänker nu dela med mej av detta litteraturhistoriska alster till er mina kära läsare. Här visas prov på en vasare penna en min, även om författaren "O' Dur" inte inhöstade något Nobelpris i litteratur 1946 (heller).

Utdrag ur Skrullsmällan nr. 1 år 1946.

Anmälan

Över 35 år ha nu förflutit sedan Särna senast hedrades med ett organ för lokala nyheter och annonser. Det var den då så uppskattade "Skrullsmällan", som utkom med anledning av en stor skyttefest den 15-17 augusti 1911. Alltsedan den dagen har Särnabornas kontakt med yttervärlden förmedlats av diverse lästidningar och under de sista 20 åren även genom radio.

Då nu denna "Nya Skrullsmällan" utkommer, är det med största blygsamhet och under förhoppning om ett mildt mottagande och en älskvärd kritik från allmänhetens sida. Dess strävan är att i möjligaste mån fortsätta i sin föregångares fotspår.

Bidragen ha erhållits från ett flertal håll och i sådan skala, att tyvärr ett urval måst ske. Sålunda ha endast de mest aktuella händelserna medtagits och endast ökända personligheter omnämnts.

"Nya Skrullsmällans" närmaste och största uppgift här i livet är att förhöja glansen av årets Barnens Dags-festligheterna och vidare bereda Särnaborna och vidare bereda Särnaborna tillfälle att njuta av ett gott skämt. Huru gott detta är beror sedan på respektive läsares sinne för dylikt.

Den eventuella behållning, som genom lösnummerförsäljning uppstår, kommer oinskränkt att gå till Barnens Dagskassan och därigenom bidra till många barns sommarvistelse å kolonier.

I politiskt avseende betecknar sig tidningen som "politisk idiot", emedan tillräckligt många kolleger redan förut syssla med detta brännbara ämne.

Till sist hoppas vi, att "Nya Skrullsmällan" skall röna ett välvilligt mottagande och erhålla förståelse från allmänhetens sida.

REDAKTIONEN.

Ut- och Insocknes nytt

Öjvassla, fredag
Gott hjortronår

Byfogden i Öjvassla meddelar, att årets hjortronförekomst förefaller bli mycket riklig. I synnerhet visar myren 1383,78 m. n. j. i Gaddhån tecken därpå.

Då invasionen av plockare i år väntas bli större än vanligt, ha ett antal militärbaracker inköpts och uppmonterats på kalvfället. I dessa kunna hågade hjortronplockare mot en ringa penning eller avlämnande av 10 liter bär erhålla nattlogi.

Vidare komma vägvisare att utposterats med jämna mellanrum, och dessutom utlånas nyslipade liar åt dem, som så önska.

Avslag på brobygget

Sthlm, torsdag. (Vår utsände). Vid senaste sammanträdet inom Väg och vattenbyggnadsstyrelsen behandlades på nytt den omdiskuterade frågan om bron över Särnasjön i Särna socken, Dalarna. Efter flera timmars häftig debatt enades man om att någon bro t. v. ej skulle byggas, enär det förut finnes broar vid Hedesundet och Älvdalsåsen. Till den förra kommer i fortsättningen befolkningen i Nordomsjön att hänvisas, medan Östomsjöborna få utnyttja bron vid Älvdalsåsen.

I enlighet med beslutet skola färjorna över Särnasjön indras och färjkarlarna erhålla förtidspension. Vidare föreligger ett förslag om att de skola hedras med statyer.

Tredje atombombsprovet äger rum i Särna

Hammarén, fredag. Den kände vetenskapsmannen Karl Skör har efter träget arbete lyckats konstruera en atombomb, vars sprängverkan är 875,932 ggr större än den sammanlagda av de vid

Hiroshima och Bikini fällda bomberna.

Bombens fantastiska verkning^{ar} grundar sig på egenskaper hos Uran 239,43, vilket prof. Skör lyckats påvisa på sin specialbyggda masspektrograf. Denna nya uranisotop kan enligt professorn erhållas ur de övriga genom beskjutning med elementarpartiklar, som han kallar treutoner. Härvid sönderfaller uran förutom i nämnda isotop i de förut kända ämnena neptunium och plutonium.

Så fort tjänlig väderlek råder skall prof. Skör pröva bombens verkningar på Östomsjö-färjan och flygplanskryssaren "Särna". Närmare meddelande härom kommer dock i tid att utsändas, för att befolkningen skall hinna söka skydd.

Rekordröjning av kyrkorådet

Särna kyrkoråd har med berömvärd snabbhet låtit röja och bygga upp efter branden å uthusbyggnaden vid prästgårdarna. Likaså har gammalkyrkans eldskadade sakristia reparerats och staketet kring prästgårdarna översetts och målats. Nya gräsmattor och planteringar ha anlagts, och vidare kommer inom den närmaste tiden gammal-nya prästgården att i samråd med Turistföreningen ombyggnas till vandrarhem.

Med dessa åtgärder har kyrkorådet utfört en storartad kulturell gärning, vilken icke nog kan uppskattas. Detta med särskild tanke på den ständigt växande turistströmmen och den goodwill, som därigenom skapas för vår hembygd.

Ja, det var lite exempel på vad Särnas vassaste penna/pennor kunde åstadkomma 1946.

Vi kanske får återkomma till Skrullsmällan vid något annat tillfälle - vem vet?

Hans

Foto: H. Forsslund

Förenings- nyheterna

KRINGELFJORDENS
Samfällighetsförening
Särna-Idre

Ordföranden har ordet...

*Hej mitt vinterland, nu är jag här
Nu biter frosten i min kind, ty kall
är kvällen*

*Hej mitt vinterland, se månen där
Den lyser kyligt kring, på mörka
himlapällen.*

*Hej mitt vinterland nu är jag här
Och vinter håll i dig
Nu blinkar stugans ljus mot mig
I mitt vita vinterland*

Hallå go vänner...

Jag har redan hunnit med och säga hej till mitt vinterland Kringelfjorden, och redan haft närbild med snön ett par gånger i höst.

Jag känner verkligen med Britt Linderborgs fina text ovan. Att få lämna mörkret och regndiset i Östra Svealand och möta snön i Norra Dalarna sprider verkligen både ljus och värme i ens inre.

Förra vintern blev ännu en snörök vinter med fina skidspår ända till påsk. Nu önskar jag ännu en fin snörök vinter åt oss alla i vårt härliga vinterland, Kringelfjorden.

Intresset bland fritidshusköpare för vårt vackra område är fortsatt stort och husen är lätt sålda, trots varslade om lågkonjunktur.

Vi får en hel del förfrågningar från personer som är intresserade av att köpa fastighet i området, både via telefon, mejl och Face Book. Kanske inte så konstigt egentligen, med vårt otroligt fina läge mellan fjäll, sjö och vildmark.

KRINGELFJORDSNYTT

Vad jag har förstått så hittar även många "utifrån" vår tidning på nätet. Kringelfjordsnytt sprider verkligen god PR för Kringelfjorden med allt som finns att göra och uppleva häruppe i våra trakter.

Hoppas att vi kan få behålla tidningen, både som webb- och papperstidning även i fortsättningen.

HEMSIDAN

Vår hemsida blir bara bättre och bättre. Vår webbredaktör Carina Ström är verkligen en tillgång för föreningen.

Hemsidan utvecklas hela tiden och är den bästa kontakt- och informationskanal vi har.

Speciellt roligt tycker jag det är att varje dag kunna gå in och titta på webbkameran och se väder, snödjup etc. Förutom all övrig information förstås.

På medlemsidorna kan alla medlemmar logga in och läsa meddelanden från styrelsen och mötesprotoll med bilagor.

Tack Carina!

Du gör ett jättejobb som vi alla är mycket tacksamma för.

GEMENSAMHETSANLÄGGNINGARNA

Vattenverket:

Vattenverket har fungerat klanderfritt under den gångna perioden och senaste vattenprov har uppvisat bra resultat.

Byggnaden har städats ur, och i fortsättningen skall vi försöka att bara förvara sådant som hör till driften och skötseln där.

Reningsverket:

Reningsverket har planenligt genomgått en stor upprustning. Hela manövercentralen är utbytt och dessutom upgraderad, nu kan även Emendos tekniker i Motala följa verkets gång. Kemikaliehanteringen är också utbytt och följer gällande normer.

Anläggningen har nu så kallat brutet vatten, ett återströmningsskydd som förhindrar att förorenat vatten kommer i kontakt med dricks-vatten. Detta har vi finansierat med egna medel utan lån.

Vi har även haft storstödning av reningsverket med omnejd. Invändigt har en mycket välbehövlig städning och rengöring gjorts. En inte alltid så trevlig uppgift!

Många har ställt upp, men vi vill speciellt tacka Evy Håkansson som med gummihanskar och "näsklämma" gjort ett fint jobb.

All gammal utrustning som bytts ut i reningsverket har Göran Edlund rensat ut, och som sedan fraktats bort. Ett ganska tungt jobb, speciellt om man är ensam. Tack Göran. Du är en klippa.

VIKTIG - VIKTIGT - VIKTIGT

Vi har haft problem med stopp i pumpar i avloppsnätet på grund av att fel saker har hamnat i avloppet som t.ex. golvmoppar!?

Det är naturligtvis förbjudet att spola

ner annat än det som passerat magen (förutom toalettpapper förstås!)

Var snälla och respektera detta det kostar onödiga pengar och dessutom arbete.

ÖVRIGT:

Stugbyn -

Under det gångna perioden har det inte varit några större oplanerade arbeten. Hösten 2018 byttes två stycken vattenventiler ut. Detta blev kostsamt eftersom de dels ligger på 3,8 meters djup samt att man behövde göra en rörinfodring mellan två hus. I dag har vi inga kända läckor i området.

Glädjande är att det nu byggs tre nya hus på Dalälvsvägen och att det är ytterligare ett hus på gång.

Elslingorna i stugbyn

Värmekablarna sätts på när risk för frysning finns. **Obs. påkopplingen får endast ske av Göran Edlund och Kjell Gustafsson**, ingen obehörig får röra kopplingsskåpen.

Undvik frysning och frysskador

En av de absolut vanligaste orsakerna till fruset avlopp är läckande (droppande) kranar och wc-stolar. När dropparna eller svagt rinnande vatten når tomma och kalla avloppsrör fryser det till is och "ljusstöpningseffekt" uppstår och hela röret fryser så småningom och du har ett svårtinat avlopp som följd, förutom att du riskerar att få huset översvämmat av vatten.

VÄGAR/SNÖRÖJNING

Sedvanligt vägunderhåll med hyvling

och saltning har utförts på de grusbelagda vägarna under sommaren samt att en del så kallade "potthål" på Kringelfjordsvägen har lagats.

Föreningen har för första gången erhållit statsbidrag om ca 7 500 kr avseende Näverbäcksvägen.

Vi har samma snöröjare som i fjol (PeRo Särna). Om du har synpunkter på snöröjningen och vägar kontaktar du mig, Kurt Pettersson på tel. 070-601 90 24.

Från styrelsen vill vi avslutningsvis rikta ett stort tack till alla goda och frivilliga krafter i Skid-och Friluftsföreningen, som med sina insatser lyft hela området till att bli ännu mer attraktivt!

KONTAKT

Frågor gällande Kringelfjorden och vår verksamhet...

Dessa kan du ställa till föreningen via "kontakt" på vår hemsida: www.kringelfjordens-stugby.se

När det gäller vägar och snöröjning kontaktar du mej: Kurt Pettersson på tel. 070-601 90 24

Vi aduka ärenden gällande stugbyn, Ring Hans-Ove Fjätvall på telefon 076-838 45 75.

Vi hoppas på en bra vinter och önskar er alla en skön vistelse i Kringelfjorden.

*Kurt Pettersson
och styrelsen*

Ja det är faktiskt sant!

Kringelfjordens Fritidsområde fyller hela 40 år!

Det började inte så bra med konkurs i bygg-och försäljningsbolaget Rolf Klang AB.

Det innebar bl.a. att de som köpte hus det första åren kom att sakna el, vatten och avlopp, då inget av detta var färdigutbyggt. På nuvarande Brasudden skulle byggnad med samlingslokal, kaffe och minilivs kommit till. Även vallabod och bryggor skulle byggas.

Allt detta låg inbakat i priset för de som köpte de första husen och tomterna. Efter Klangs konkurs bildade jag tillsammans några andra eldsjäl

var Samfällighetsförening som såg till att vi fick ordning på problemen.

Det innebar också att vi första husköpare i princip fick vara med och betala för el, vatten och avlopp en gång till! Och de planerade servicebyggnader som också låg med i priset, blev aldrig byggda.

Har du en historia från den tiden eller något intressant som hänt till fram till dags dato?

Skriv, mejla in din story till mej. Jag tittar gärna på texten om du vill och returnerar till dig för korrektur.

Jag tror att det är många läsare vill läsa om händelser i vår by "från dåtid till nutid".

Adress hittar du på sidan 3.

Hans

ARBETSDAGARNA

Ca 30 stycken flitiga och glada medlemmar av bägge kön ställde upp och jobbade dessa dagar. Tror att det är rekord. Så många har vi nog aldrig varit!

Utfört arbete för Skid- & Friluftsföreningen före, under och efter arbetsdagarna:

MASKINHALLEN har blivit nästan klar. Sista väggpanelerna har kommit på plats, hallen är målad utvändigt, takplåten på plats, fem portar byggda och monterade. Planen utanför är planerad och grusad, likaså golvet i hallen.

RENINGSVERKET/ÅTERVINNINGEN

-Grovtvättning inne i lokalerna
-Alla gamla maskindelar/metallskrot utanför körd till återvinningen i Särna.

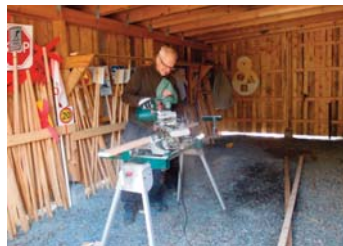
-Planen helt avstädad.

-Avstälpta byggsopor etc. körts till Särna. *Sopor som ställts dit av lathet av medlemmar som fördrar att granarna tar hand om avskrädet och åker till återvinningen i Särna eller Idre åt dem. SHAME ON YOU!*

- Avstädning- och tillsnyggning efter jätterishögen efter infartsvägen till återvinningsstationen.

-Gamla telestationen är utstädad.

-Vattenverket städad och tömt på allt som inte har med vattenverket att göra.

-Gamla pistmaskinsgaraget vid vattenverket har fått portar och golvet är planerat och gruslagt och förvaringshyllor är uppsatta

- Rishögar efter skidspår och tillfartsvägen är bortkörda.

-Ved till vedförrådet är hugget

-Resterna av tältkåtan omhändertagits och bortkörts

-Brasudden har slyröjts och städning runt vedförrådet har skett.

-Planen vid postlådorna har städats

-Skidspåren har breddats genom att träd fällts efter sidorna och körts bort. Gäller: Skidbron - Rödingtjärn. Blankvattentjärn - Skidbron samt efter hela 2,5 km.

-”Smitvägen” efter 5 km. har permanentas. Smitvägen är den egentrampede stig till vänster ner från skidspåret, strax innan stigningen upp till 5:ans brantaste utförsbacke som en del vill undvika. Göran Edlund har lagt ner ett omfattande jobb för att få iordning underlag för ett riktigt dubbelspår. Skytning kommer upp i vinter.

-En sommar/vinterledsskylt som hänvisar från milspåret till vindskyddet vid Blankvattentjärn har satts upp.

-Spårningsutrustningen Jan-Ivar Rustad och Göran Edlund har sett över och servat våra pistmaskiner samt övrig spårutrustning, så allt blev klart till vintersäsongen (Hoppas jag inte missat något).

God service

Fika på fredagen bjöd Birgitta Haberman på, dessutom överraskade familjen Lindholm med två härliga sockerkakor. lunchen (ärtsoppa m punch och mackor) fixade Kjelle Andersson (ordförande) och frugan Gertrud tillsammans med Lillemor Hellström.

TACK ALLA!

Sådana här dagar stärker samhörigheten i en av Sveriges mysigaste fritidsbyar.

NYÅRSBRASAN

Tänds kl. 16.00 på nyårsafton. Glögg och grillkorv bjuder vi på. Lotterier kommer att finnas. Välkomna

Hemsidan/Facebook

Bästa sättet att hålla sig informerad om skidspårsstatus och vad som hänt eller händer i Kringelfjorden är att kolla in vår hemsida och facebookgrupp.

Vår webbredaktör/ansvarig är:

Carina Ström
bjorklundstrom@telia.com

En skön- och aktiv vinter önskar

Kringelfjordens Skid- & Friluftsförening

Foton: H.Forslund

Vi utför allt inom EL.

STRÅKENS EL

TEL. 070-295 36 88

IDRE

Vi säljer även
Cylinda vitvaror.

Snabb
service!

www.strakensel.se • niklas@strakensel.se

Dalarnas största skoterhandlare

- med norra Dalarnas största Snöskoterbutik

WWW.abris.se • Gilla oss på Facebook

Skotrar, nytt och begagnat

ATV • snöslungor • motorsågar • Släpvagnar och båttrailers

SERVICEVERKSTAD

Drivremmar • olja • Tillbehör • reservdelar

Husqvarna

POLARIS

Brenderup

Klim

FXR

Stort utbud av kläder och hjälmar till
barn, dam, herr mm.

ÖPPETTIDER

Mån-fre 08-17 • Lunch 12-13

(Dec-påsk även lör 10-13)

Tel. 0253-100 10 • sarna@abis.se

Välkommen in till oss

- mitt i Särna